

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 30. januar 2014

Offentligt referat fra Europaudvalgets møde den 13. december 2013

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 13. december 2013.

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra behandlingen af alle åbne punkter på Europaudvalgets dagsorden. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra behandlingen af de lukkede og åbne punkter på dagsordenen.

Det bemærkes, at udvalgmødereferater er redigerede referater af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af Europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget.

Med venlig hilsen

Iben Schacke,
udvalgssekretær

REFERAT

AF 12. EUROPAUDVALGSMØDE

Mødedato: Fredag den 13. december 2013

Tidspunkt: Kl. 07.15

Sted: Vær. 2-133

Dagsorden

Den 12. december 2013

1. Rådsmøde nr. 3287 (almindelige anliggender) den 17. december 2013
Forelæggelse ved handels- og europaministeren
2. Samråd med undervisningsministeren med deltagelse af handels- og europaministeren vedr. samrådsspørgsmål A om nationale mindretal
EUU alm. del (13) – samrådsspørgsmål A
EUU alm. del (13) - bilag 92 (internt) (henvendelse til statsministeren)
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (13) – bilag 155 (side 265, tidligere besvarelse af samrådsspørgsmål A 22/11-13)
3. Rådsmøde nr. 3286 (udenrigsanliggender) den 16. december 2013
Forelæggelse ved udenrigsministeren
- FO 4. Rådsmøde nr. 3285 (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2013
Forelæggelse ved fødevareministeren
- L 5. Eventuelt

Der vedlægges foreløbig oversigter over de under punkterne 1, 3-4 nævnte møder

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 3287 (almindelige anliggender) den 17. december 2013
Dagsorden, 3. udgave

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. december 2013

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (13) - bilag 81 (udkast til kommenteret dagsorden)
(fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 –
bilag 1) dtfo.ft.dk

Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 2 (brev fra EU-
Kommissionens formand til formanden for Det Europæiske Råd)

EUU alm. del (13) - bilag 134 (udkast til retningslinjer for
konklusioner) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd
19-20/12-13 – bilag 3) dtfo.ft.dk

EUU alm. del (13) - bilag 143 (udkast konklusioner) (fortroligt)
(papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 4)
dtfo.ft.dk

EUU alm. del (13) - bilag 144 (brev fra Visegrad-
premierministrene til formanden for Det Europæiske Råd)
(fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 –
bilag 5) dtfo.ft.dk

Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 12 (konklusioner fra
Det Europæiske Råd 24-25/10-13)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 210, senest behandlet i EUU
15/11-13)

2. EU's udvidelse

– *Rådskonklusioner*

KOM (2013) 0700, SWD (2013) 0417

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (11) – bilag 320 (side 406 FO, forhandlingsoplæg
forelagt 30/11-11)

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548 FO, forhandlingsoplæg
forelagt 7/12-12)

3. Vedtagelse af forhandlingsramme for Serbien

– *Vedtagelse*

SWD (2013) 0412

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548 FO, forhandlingsoplæg
forelagt 7/12-12)

4. Gennemgang af EU's fælles udenrigstjeneste (FUT-reviewet)
  - *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*
    - Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 12)
    - EU-note (12) – E 23 (note af 22/3-13 om vurdering af EU's fælles udenrigstjeneste)
    - Link til rapporten om den fælles udenrigstjeneste (engelsk):
http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf
5. Eventuelt
6. Siden sidst
  - a) Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) d. 3.-6. december 2013 på Bali ifm. den 9. WTO-ministerkonference: Indgåelse af WTO-delaftale

Alle dagsordenspunkter hører under Udenrigsministeriets ressort

Rådsmøde nr. 3286 (udenrigsanliggender) den 16. december 2013
Dagsorden, 3. udgave

1. Syrien

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2013) 0022

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsrådsreferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, senest behandlet i EUU
15/11-13)

2. Libanon

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

JOIN (2013) 0022

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsrådsreferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, senest behandlet i EUU
15/11-13)

3. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 7)

Udvalgsrådsreferat:

Rådsmøde 3254 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde
udenrigsanliggender 22/7-13)

Rådsmøde 3254 – bilag 3 (redegørelse vedr. rådsmøde
udenrigsanliggender 22/7-13)

4. Rusland

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 9)

5. Burma/Myanmar

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsrådsreferat:

Rådsmøde 3254 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde
udenrigsanliggender 22/7-13)

Rådsmøde 3254 – bilag 3 (redegørelse vedr. rådsmøde
udenrigsanliggender 22/7-13)

6. Det Østlige partnerskab

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2013) 0004, KOM (2013) 0289, KOM (2013) 0290

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 15)

Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 12 (konklusioner fra DER-mødet 24-25/10-13)

Udvalgsrådsreferat:

EUU alm. del (13) – bilag 135 (fortroligt) (side 218, senest behandlet i EEU 15/11-13 som lukket punkt) dtfo.ft.dk

Rådsmøde 3267 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 21/10-13)

EUU alm. del (13) – bilag 75 (fortroligt) (side 105, senest behandlet i EEU 11/10-13 som lukket punkt) dtfo.ft.dk

EUU alm. del (11) – bilag 126 (fortroligt) (side 24, forhandlingsoplæg vedr. Ukraine forelagt 7/10-11) dtfo.ft.dk

7. Det Vestlige Balkan

– *Politisk drøftelse*

KOM (2013) 0700, JOIN (2013) 0007, JOIN (2013) 0008, KOM (2011)

0668, SWD (2013) 0412, SWD (2013) 0415, SWD (2013) 0416

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Udvalgsrådsreferater:

Punkt om Bosnien-Hercegovina var på dagsordenen for EEU-mødet 15/11-13, men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (12) – bilag 491 (side 1487, senest behandlet i EEU 21/6-13, punktet blev ikke omtalt)

EUU alm. del (12) – bilag 360 (side 1053, senest behandlet i EEU 19/4-13)

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548, behandlet i EEU 7/12-12)

EUU alm. del (11) – bilag 320 (side 406, forhandlingsoplæg forelagt 30/11-11)

8. Iran sanktioner

– *Politisk drøftelse/status*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 21)

Udvalgsrådsreferater:

EUU alm. del (11) – bilag 418 (side 601 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 18/1-12)

9. Den Centralafrikanske Republik

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 25)

10. Eventuelt

11. Siden sidst

Alle dagsordenspunkter hører under Udenrigsministeriets ressort

Rådsmøde nr. 3285 (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2013
Dagsorden, 3. udgave

- FO
1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande
    - *Politisk enighed*KOM (2013) 0753
Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 3)
  2. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2014 af fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Sortehavet
    - *Politisk enighed*KOM (2013) 0818
Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 14)
  3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelande landbrugspolitik
    - *Præsentation*KOM (2013) 0812
Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 15)
  4. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen) og om forslag til Rådets forordning om foranstaltninger til fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning om landbrugsprodukter
    - *Vedtagelse*KOM (2011) 0626, KOM(2011) 0629, KOM(2012) 0535 og KOM(2013) 0226
Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 20)
EU-note (11) – E 11 (notat af 8/11-11 om reform af landbrugspolitikken)
Udvalgmødereferater:
EUU alm. del (13) – bilag 29 (side 1631, senest behandlet i EUU 20/9-13)
EUU alm. del (12) – bilag 127 (side 337 FO, forhandlingsoplæg forelagt 21/11-12)

5. Fiskeripartnerskabsaftale med Unionen Comorerne

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2013) 0774, KOM (2013) 0773 og KOM (2013) 0764

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 34)

EUU alm. del (12) – bilag 285 (evalueringsrapport om fiskeripartnerskabsaftale med Comorerne – fransk med engelsk resumé)

- a) Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Unionen Comorerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter,
- b) Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Unionen Comorerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter og
- c) Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til protokollen mellem Den Europæiske Union og Unionen Comorerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter

6. Fiskeripartnerskabsaftale med Republikken Seychellerne

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2013) 0766, KOM (2013) 0767 og KOM (2013) 0765

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 38)

EUU alm. del (12) – bilag 286 (evalueringsrapport om fiskeripartnerskabsaftale med Seychellerne – engelsk)

- a) Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Seychellerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter,
- b) Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Seychellerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter og

- c) Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Seychellerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter

7. Eventuelt

8. Siden sidst

Alle dagsordenspunkter hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressort

REFERAT

AF 12. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 13. december 2013

Tidspunkt: Kl. 7.15

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Camilla Hersom (RV), Nikolaj Villumsen (EL), Erling Bonnesen (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Henrik Høegh (V), Pia Adelsteen (DF) og Per Stig Møller (KF).

Desuden deltog: Handels- og europaminister Nick Hækkerup, undervisningsminister Christine Antorini, udenrigsminister Holger K. Nielsen og minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Dan Jørgensen.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3287 (almindelige anliggender) den 17. december 2013

Handels- og europaministeren orienterede udvalget om, at alle sagerne på dagsordenen var til orientering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. december 2013

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (13) - bilag 81 (udkast til kommenteret dagsorden) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 1) dtfo.ft.dk

Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 2 (brev fra EU-Kommissionens formand til formanden for Det Europæiske Råd)

EUU alm. del (13) - bilag 134 (udkast til retningslinjer for konklusioner) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 3) dtfo.ft.dk

EUU alm. del (13) - bilag 143 (udkast konklusioner) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 4) dtfo.ft.dk

EUU alm. del (13) - bilag 144 (brev fra Visegrad-premierministrene til formanden for Det Europæiske Råd) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 19-20/12-13 – bilag 5) dtfo.ft.dk

Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 12 (konklusioner fra Det Europæiske Råd 24-25/10-13)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 210, senest behandlet i EUU 15/11-13)

Handels- og europaministeren informerede om, at mødet i Rådet for Generelle Anliggender ville være centreret omkring en drøftelse til udkast til konklusionerne for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. december.

CSDP

Handels- og europaministeren: Mødet indledes med en temadrøftelse om den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Baggrunden for forsvarsordningen er bl.a. behovet for at adressere EU's fortsat begrænsede militære kapacitet til at agere selvstændigt, især i en kontekst præget af besparelser på mange landes forsvarsbudgetter. Samtidig er der i EU fokus på at opnå et bedre samspil mellem EU's eksterne indsatser, så der sikres den størst mulige effekt. Drøftelsen tager udgangspunkt i udenrigsrepræsentant Catherine Ashtons rapport fra oktober 2013 om fælles sikkerheds- og forsvarspolitik og vil omhandle tre emner. For det første drejer det sig om en styrkelse af CSDP-missionerne og operationerne. For det andet vil drøftelserne berøre spørgsmålet om styrkelsen af EU-landenes kapabiliteter, og for det tredje forventes DER at behandle spørgsmålet om en styrkelse af den europæiske sikkerheds- og forsvarsindustri.

Jakob Ellemann-Jensen var interesseret i at vide, om Danmark på trods af forsvarsforbeholdet deltager i de drøftelser, der har med fælles forsvar og sikkerhedspolitik at gøre.

Nikolaj Villumsen spurgte, om regeringen fandt det positivt, at EU er ved at udvikle sin egen militærindustri og hær.

Handels- og europaministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at forbeholdet betyder, at Danmark ikke er en del af drøftelser og afgørelser, der har indvirkning på forsvarsområdet. Dog kan Danmark godt deltage i politiske drøftelser om sikkerhed og forsvarsindustri, men det vil virke underligt, hvis man kaster sig voldsomt ind i diskussioner om kernen i det militære samarbejde som f.eks. CSDP-missioner og kapabiliteter, som Danmark ikke er en del.

Ministeren svarede Nikolaj Villumsen, at man godt kan sige, at man ikke skal bidrage til fremstilling af våben, men at han var af den holdning, at Danmark skal gøre sig gældende i forsvarsindustrien på grund af de arbejdspladser, den skaber. Danmark har ca. 2.500 ansatte i forsvarsindustrien, Sverige og Norge har markant flere, mens et land som Frankrig har 400.000.

Nikolaj Villumsen var uenig i ministerens betragtninger om den europæiske militærindustri. Han anså den ikke for en industri som alle andre og var bekymret for EU's militære ambitioner. Han mente, at man bør fremstille vindmøller i stedet for våben.

Handels og europaministeren kaldte Nikolaj Villumsens synspunkt for oplagt, men han troede dog ikke på, at krig ville blive afskaffet inden for en kort tidshorisont.

Nikolaj Villumsen sluttede, at der var forskel på at tro, at verden bliver helt fredelig, og på at satse på en type af arbejdspladser i fremtiden. Og det bør ikke være en militærindustriel satsning, Danmark skal lave.

Styrket banksamarbejde

Handels- og europaministeren: Det andet store emne på Det Europæiske Råd vil være styrkelsen af ØMU'en og ikke mindst det styrkede banksamarbejde, som også blev drøftet på Økofin den 10. december. Drøftelserne fortsætter den 18. december. Med hensyn til bankunionen drejer det sig om forslaget om en fælles afviklingsmekanisme.

Regeringen arbejder på baggrund af det forhandlingsoplæg, som økonomi- og indenrigsministeren fik fra udvalget den 8. november. Det går på at sikre en sund og velfungerende indretning af afviklingsmekanismen. Regeringen arbejder i den forbindelse for, at ikkeeurolande får adgang til at deltage i bankunionen på frivillig basis og på lige vilkår med eurolandene, således at EU28's integritet bevares. Det er endnu ikke truffet beslutning om en eventuel dansk deltagelse i det styrkede banksamarbejde. Dette er en selvstændig beslutning, som vil blive truffet senere.

Pia Adelsteen spurgte, om ministeren kunne sige noget nyt om forhandlingerne vedrørende fælles bankafvikling.

Nikolaj Villumsen havde fået opfattelsen af, at ønsket fra tysk side om at få en decideret mellemstatslig bankunionstraktat ikke var en komplet dødssejler. Talte rygtet sandt, og hvad mente regeringen om en sådan traktat?

Handels- og europaministeren svarede Pia Adelsteen, at man på Økofin den 10. december havde drøftet en mulig indfasning af en fælles afviklingsfond og dens hjemmelgrundlag. Der var også diskussioner om, hvilken rolle medlemslandene, Rådet og Kommissionen skal spille, et spørgsmål, der har optaget udvalget. Forhandlingerne er stadig i gang og bliver genoptaget den 18. december. Udviklingen i forhandlingerne har ikke ændret ved den danske holdning: at man gerne vil have den fornuftige indretning af afviklingsmekanismen og arbejde for, at ikkeeurolande får adgang til at deltage i bankunionen på frivillig basis og på lige vilkår med eurolande og med plads til den danske realkredit. Når man kender forhandlingsresultatet, må regeringen vurdere Danmarks placering.

Nikolaj Villumsen gentog sit spørgsmål om en eventuel mellemstatslig bankunionstraktat.

Handels- og europaministeren oplyste Nikolaj Villumsen om, at han ikke var informeret om en eventuel traktatændring, men at der havde været forskellige diskussioner landene imellem om grundlaget for at forankre en løsning. Han havde hørt overvejelser om, hvorvidt hjemmelgrundlaget kunne findes i traktatens artikel 114 eller på mellemstatsligt niveau.

Nikolaj Villumsen ville gerne vide, hvad artikel 114 konkret indebærer.

Handels- og europaministeren nåede frem til, at det er rent indre markedbestemmelsen, der er i artikel 114. Den kan bruges som hjemmelgrundlag de steder, hvor der er tale om regulering, der har med det indre marked at gøre. Alle EU-retsakter skal have hjemmel i traktaten, og er man i tvivl om hjemmelgrundlaget, må man f.eks. vælge den mellemstatslige samarbejdsform.

ØMU

Handels- og europaministeren: De øvrige emner vedrørende styrkelsen af ØMU'en vil være den årlige vækstundersøgelse og varslingsrapporten om makroøkonomiske ubalancer. Der forventes herudover en drøftelse af de overordnede principper for reformkontrakter og en eventuel tilhørende solidaritetsmekanisme. Det er fortsat usikkert, hvor langt Det Europæiske Råd vil komme i denne sag.

Generelt støtter Danmark et fortsat fokus på strukturreformer og en sund økonomisk politik i EU's medlemslande, ligesom Danmark lægger vægt på, at nye tiltag forankres i eksisterende processer, herunder det europæiske semester. For Danmark er det vigtigt, at reformkontrakter er åbne over for ikkeeurolande, og at der generelt er fokus på respekt for det indre marked.

Det forventes også, at Det Europæiske Råd vil bekræfte beslutninger vedrørende brugen af et scoreboard eller en resultattavle på beskæftigelsesområdet og på det sociale område i den fælles beskæftigelsesrapport. Formålet er at fremme en bredere forståelse af sammenhængen mellem vækst og social udvikling og at styrke dialogen med de sociale parter.

Regeringen støtter generelt ideen om et socialt scoreboard, som vil sætte fokus på vigtige indsatsområder af direkte betydning for helt almindelige europæiske borgere.

Pia Adelsteen ville gerne vide, hvilke indsatsområder han sigtede til.

Nikolaj Villumsen var interesseret i at vide, om man var kommet nærmere indholdet af reformkontrakter om den økonomiske politik. Tiden nærmere sig topmødet, og han fandt det vigtigt for udvalget at være orienteret senest en uge før statsministerens deltagelse.

Handels og europaministeren svarede Nikolaj Villumsen, at han forventede enighed om de overordnede principper for reformkontrakter. Han slog dog fast, at der ikke forelå konkrete forslag til de reformkontrakter, der skal integreres i koordineringsprocedurerne for medlemslandenes økonomiske politikker under det europæiske semester. Regeringen vil først tage stilling, når den kender de overordnede retningslinjer, men den lægger stor vægt på, at EU-landene holder fast i en ambitiøs reform og en konsolideringsdagsorden tilpasset de individuelle udviklinger i landene. Det har betydning for, at EU og Danmark kan komme styrket ud af krisen. Ministeren fremhævede, at reformkontrakter anvendt på

den rigtige måde kan være et værktøj i de bestræbelser, men at det er vigtigt, at de er forankret i eksisterende reformprogrammer, og at reformkontrakter og solidaritetsmekanismer ikke fører til en større opsplitning af euro- og ikkeeurolande.

Til Pia Adelsteen sagde ministeren, at de næste skridt til styrkelse af ØMU'en vil handle om udviklingen af ØMU'ens sociale dimension. Han forventede, at der vil være støtte til et scoreboard, der sætter fokus på sociale indikatorer som f.eks. arbejdsløshed, ungdomsarbejdsløshed og husstandsindkomster. Det vil give EU et bedre redskab til at styrke dialogen med arbejdsmarkedets parter og til at overvåge arbejdsløsheden i EU. Han oplyste, at regeringen dermed støtter en udbygning af ØMU'ens sociale dimension.

Pia Adelsteen spurgte uddybende til overvågning af tal for arbejdsløsheden inden for EU. Hun tvivlede på, at mange europæiske borgere synes, det er af stor betydning at kende arbejdsløshedsprocenten. Er det ikke mere vigtigt at få bragt den ned ved at handle?

Nikolaj Villumsen var lidt forvirret over ministerens udtalelse om at implementere reformkontrakter under det europæiske semester. Det er vel en politisk beslutning, for man kan ikke lave en kontrakt, uden at man fjerner noget beslutningskompetence og politisk råderum et andet sted fra som f.eks. fra de nationale regeringer. Han håbede derfor, at den beslutning ikke ville blive truffet af nogle embedsmænd under implementeringen af det europæiske semester, men opfordrede regeringen til at lægge op til en åben diskussion. I forlængelse af Pia Adelsteens kommentarer om de sociale tiltag sagde han, at der i dag er en masse enøjede politiske krav til, hvordan landene skal føre deres økonomiske politik. Han var spændt på at se, om EU er i stand til at nå et resultat, der indtænker den arbejdsløshed, fattigdom, ulighed etc., der er et resultat af den økonomiske politik, og som har forfærdelige konsekvenser for millioner af europæere. At man ikke har indtænkt sociale faktorer fra starten, siger meget om EU, mente han.

Handels- og europaministeren svarede, at det efter hans mening var lykkedes at sætte de sociale faktorer på dagsordenen, bl.a. via vækst- og beskæftigelsespagten. Til Pia Adelsteen sagde han, at det netop er af betydning for borgerne, at man fokuserer på tallene for arbejdsløshed etc., fordi det handler om at kvantificere problemerne, så man har et udgangspunkt for at handle på dem. Derfor hilser man fra dansk side et socialt scoreboard velkomment.

Økonomisk og social politik

Handels- og europaministeren: Det Europæiske Råd forventes også at gøre status over arbejdet med at styrke vækst, beskæftigelse og den europæiske konkurrenceevne. Det forventes, at drøftelsen vil omhandle implementeringen af vækst- og beskæftigelsespagten, der blev indgået i juni 2012. Fra dansk side skubber vi på for en hurtig implementering af vækst- og beskæftigelsespagten.

Der vil også være en fortsættelse af de drøftelser om skatteunddragelse, der blev påbegyndt på Det Europæiske Råd i maj 2013. Økofin forventes at præsentere en rapport for Det Europæiske Råd om arbejdet med skattespørgsmålene under litauisk formandskab. Rapporten ventes at indeholde en sag for sag-gennemgang af status på de vigtigste sager. Danmark er en varm tilhænger af denne proces.

Udvidelse og migration

Handels- og europaministeren: Under punktet øvrige emner vil EU's udvidelse blive drøftet. Jeg vil vende tilbage til dette emne om lidt. Herudover vil migration som følge af ulykken ved Lampedusa være på dagsordenen, ligesom der også vil være en drøftelse om energi. Afhængigt af den internationale udvikling kan andre emner naturligvis også komme på dagsordenen.

2. EU's udvidelse

– *Rådskonklusioner*

KOM (2013) 0700, SWD (2013) 0417

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (11) – bilag 320 (side 406 FO, forhandlingsoplæg forelagt 30/11-11)

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548 FO, forhandlingsoplæg forelagt 7/12-12)

Handels- og europaministeren: Rådet ventes at drøfte status og vedtage rådskonklusioner om EU's udvidelse på basis af Kommissionens årlige udvidelsespakke, som blev fremlagt den 16. oktober 2013. Udvidelsespakken gennemgår som de andre år status over hvert af landene og kommer med anbefalinger. Den danske stillingtagen til Kommissionens anbefalinger forelægger jeg til orientering.

Belært af erfaringerne fra Rumænien og Bulgarien er grundlaget for udvidelsesforhandlingerne fortsat en opstrammet forhandlingsramme, hvor de vanskelige forhandlingskapitler 23 og 24 om retsstatsprincipper og grundlæggende rettigheder adresseres tidligt i processen. I overensstemmelse hermed har Kommissionen i årets udvidelsespakke særlig fokus på udfordringerne inden for retsstatsprincipper, god økonomisk og demokratisk regeringsførelse og grundlæggende rettigheder. Fra dansk side ligger vores generelle holdning til EU's udvidelsesproces fast. Vi støtter op om forhandlingsrammen og lægger vægt på de grundlæggende principper om konditionalitet og egne meritter.

For så vidt angår de forskellige lande, vil jeg fremhæve følgende: Kommissionen anerkender i fremskridtsrapporten Tyrkiets fortsatte engagement i udvidelsesprocessen og kvitterer for den styrkede politiske dialog med EU. Særlig to indbyrdes forbundne områder fremhæves positivt: igangsættelsen af en fredsproces med PKK og fortsatte reformer på områder af afgørende betydning for retsstatsprincipper og grundlæggende rettigheder. På negativsiden kritiseres regeringens håndtering af demonstrationerne i Geziparken og på Taksimpladsen i sommer. Den bekymrende situation vedrørende medie- og ytringsfrihed i Tyrkiet påtales igen i år.

Efter offentliggørelsen af Kommissionens fremskridtsrapport har forholdet til Tyrkiet rykket sig i positiv retning på to vigtige punkter: Efter fransk afblokering tidligere på året blev kapitel 22, som handler om regional politik, åbnet den 5. november. Herudover meddelte Tyrkiet i sidste uge, at man agter at undertegne tilbagetagelsesaftalen med EU den 16. december. Dette sker som led i en aftale med EU om at påbegynde officielle forhandlinger om tyrkisk visumfrihed på samme tidspunkt.

For så vidt angår landene på Vestbalkan, samler interessen sig i år særlig om Serbien, Kosovo, Albanien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. På baggrund af sidste års fremskridtsrapport anbefalede Kommissionen for 1 år siden, at Albanien blev

tildelt kandidatstatus. Rådet imødekom imidlertid ikke denne indstilling og pegede bl.a. på behovet for yderligere fremdrift og afholdelsen af et demokratisk valg i sommeren 2013. I den seneste fremskridtsrapport vurderer Kommissionen, at Albanien har leveret de nødvendige tiltag og fremskridt siden 2012. På den baggrund anbefaler Kommissionen igen i år, at Albanien tildeles kandidatstatus.

Det er uklart, om Rådet i år kan nå til enighed om tildeling af kandidatstatus til Albanien. Flere lande har signaleret et behov for at se mere handling og en mere substantiel albansk trackrecord i reformsporet. Regeringen støtter fortsat, at Albanien tildeles kandidatstatus, når landet har leveret tilstrækkeligt i forhold til de opstillede nøglekriterier. I vurderingen af, om Albanien kan tildeles kandidatstatus, lægges der fra dansk side vægt på, at der er leveret tilstrækkeligt fremskridt med en troværdig trackrecord i reformsporet. Regeringen er i den forbindelse skeptisk over for, om Albanien endnu har vist tilstrækkelige resultater, for så vidt angår bekæmpelsen af korruption og kriminalitet. Derfor vil regeringen støtte op om de øvrige skeptiske lande i beslutningen om tildeling af kandidatstatus. Der kan altså blive tale om, at beslutningen om tildeling af kandidatstatus til Albanien udskydes for andet år i træk – evt. med en beslutning om at revurdere udviklingen i løbet af foråret næste år.

Kommissionen roser i sin seneste fremskridtsrapport Kosovo for aktivt og konstruktivt at have arbejdet for at forbedre forholdet til Serbien. Bl.a. på den baggrund indledte EU i oktober forhandlinger med Kosovo om en stabiliserings- og associeringsaftale. Kosovos fremadrettede udfordringer vil nu ligge inden for implementering af kravene under en SA-aftale. Fokus skal være på organiseret kriminalitet og korruption, reform af den offentlige sektor og beskyttelse af minoriteter. Kommissionen roser også Serbien for at have gjort fremskridt inden for normalisering, reformer og EU-tilpasning. Kommissionen peger dog også på behovet for fortsat fremdrift inden for en række områder, som f.eks. retsvæsenet, retssikkerheden og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet.

På rådsmødet vil der - afhængigt af vedtagelsen af en forhandlingsramme, som jeg vil komme ind på lidt senere - kunne træffes beslutning om en dato for indledning af optagelsesforhandlingerne med Serbien. Det Europæiske Råd besluttede som bekendt i juni, at forhandlingerne skal indledes senest i januar 2014, og at der forud herfor skal vedtages en forhandlingsramme. Den beslutning blev truffet efter indgåelsen af en historisk normaliseringsaftale mellem Serbien og Kosovo i april 2013 inden for rammen af den EU-faciliterede højniveaudialog.

I december sidste år forelagde regeringen forhandlingsopstart med Serbien. Regeringen agter på det grundlag at tilslutte sig, at Rådet fastsætter en dato for indledning af forhandlinger ud fra en forhandlingsramme, som stiller stramme krav om fuld normalisering af forholdet til Kosovo. Jeg vil i forlængelse heraf også forelægge forhandlingsrammen for Serbien til orientering. Det er et selvstændigt dagsordenpunkt på rådsmødet, men det giver god mening at tage det nu, hvor vi drøfter Serbien. Rådet ventes at drøfte og vedtage en forhandlingsramme for Serbiens optagelsesforhandlinger. Drøftelserne om forhandlingsrammen har stået på i løbet af efteråret og ser ud til at ville fortsætte frem til og for-

mentligt på selve rådsmødet. Drøftelserne har taget udgangspunkt i den opstrammede forhandlingsramme. Derudover har særlig Serbien/Kosovo-spørgsmålet domineret drøftelserne, fordi dette forhold som noget nyt eksplicit bliver en tilføjelse til forhandlingsrammen. Indtil videre har en gruppe lande lagt stor vægt på, at forhandlingsrammen skal stille stramme krav om fuld normalisering på optagelsestidspunktet, indgåelse af en juridisk bindende aftale og samtidig forsikring om, at de to parter ikke må kunne blokere for hindrings EU-spor i fremtiden.

Fra dansk side er regeringen parat til at støtte en forhandlingsramme og indledning af optagelsesforhandlinger med Serbien senest januar 2014 - jævnfør beslutningerne på GAC og DER i juni - på baggrund af en forhandlingsramme, der stiller stramme krav til Serbien og til normaliseringen af forholdet til Kosovo.

Hvad angår de øvrige elementer i udvidelsespakken, befinder vi os i forhold til Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien igen i stort set i den samme situation som de foregående år: Kommissionen vurderer, at landet i tilstrækkelig grad lever op til både politiske og økonomiske kriterier, og har på den baggrund igen anbefalet opstart af optagelsesforhandlinger. Det er for indeværende ikke sandsynligt, at Rådet opnår enighed om indledning af optagelsesforhandlinger med Makedonien. Regeringen forelagde forhandlingsopstart med Makedonien i december 2011 med henblik på forhandlingsoplæg. Regeringen agter på det grundlag at tilslutte sig forhandlingsopstart, så snart der kan opnås enighed herom i Rådet.

Pia Adelsteen sagde, at det var fint, at Tyrkiet nu ville underskrive tilbagetagelsesaftalen med EU, men ved man, om de undertegner, og hænger visumfriheden sammen med undertegningen?

Nikolaj Villumsen fandt det afgørende, at lande, der ønsker at blive optaget i EU, lever op til de grundlæggende retsstatsprincipper. Fredsforhandlingerne i Tyrkiet er et positivt skridt, som man skal bakke op om, men grundet de stadig store spændinger, mente han, at EU skal udtrykke sin støtte til fortsatte forhandlinger. Grundlæggende menneskerettigheder, såsom ytrings- og pressefrihed krænkes, og man bør insistere på en ny forfatning for landet. Hvad Albanien angår, var det også vigtigt at sende et signal om, at man ønsker at se reelle resultater i forhold til demokrati og retsstatsprincipper. Han kunne berette om sin tur med udvalget til Serbien og Kosovo, hvor han gjorde sig den erfaring, at behovet for forsoning stadig er aktuelt. Efter besøget i Beograd kunne man desværre godt få en fornemmelse af, at ønsket om normalisering afhænger af, hvilke ministre man taler med.

Handels- og europaministerens respons til Pia Adelsteen var, at Kommissionen i 2011 forhandlede en aftale om et samarbejde om tilbagetagelse af illegale indvandrere fra Tyrkiet. Den blev dog ikke underskrevet af Tyrkiet, idet man ønskede at forhandle visumfrihed parallelt dermed. Under det danske formandskab blev der opnået enighed om at give Kommissionen mandat til at udvikle en bredere ramme for dialog og samarbejde med Tyrkiet inden for området af retlige og indre anliggender - herunder en køreplan for opnå-

else af visumfrihed som langsigtet mål. Tyrkiet har meddelt, at man agter at undertegne aftalen den 16. december.

Ministeren sagde til Nikolaj Villumsen, at den albanske minister rejser rundt og argumenterer helhjertet for Albanien til nærmelse til EU. Fra dansk side har man støttet Albanien økonomisk og støttet landets demokratiseringstanker, men ministeren fremhævede, at hvis der ikke sker de nødvendige fremskridt, giver man ikke landet kandidatstatus baseret udelukkende på god opførelse. Albanien har i en periode på 3 måneder haft lejlighed til at bevise sin vilje, og ministeren mente ikke, at det ikke var urimeligt at bruge mere end 3 måneder til at studere, hvordan det går med bekæmpelse af korruption, sikring af demokratiet og andre vigtige reformer. På den ene side støtter Danmark tilknytningen til EU, på den anden side skal den være baseret på, hvad der faktisk er opnået af resultater.

Formanden kunne berette, at hun havde haft et møde med den albanske europaminister dagen forinden, hvor hun også havde påpeget, at der skal skabes resultater inden for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet. Dog skal man huske på at finde en balance, så man stadig motiverer til at sikre fremskridt i Albanien. Formanden anså det for en farbar vej, at hvis man ikke kan træffe en afgørelse nu, vil muligheden være der igen om 3 måneder.

Pia Adelsteen spurgte, om det var rigtigt forstået, at Tyrkiet vil underskrive tilbagetagesaftalen, og at man forhandler om visumfriheden. Hvad Albanien og forsøget på at motivere landet til at føre reformer igennem inden EU-tilknytning angår, kunne hun godt tænke sig at høre ministerens vurdering af, om det stadig kan lade sig gøre at animere lande som Rumænien og Bulgarien til at forbedre sig. Det var hendes indtryk, at f.eks. bekæmpelse af korruption var gået i stå, efter landene var blevet medlem af EU.

Nicolai Villumsen opfordrede regeringen til at holde fast i, at der skal gennemføres fredsforhandlinger i Tyrkiet og fremhævede, at en fortsat demokratisering og forsoning i forholdet mellem Kosovo og Serbien er en forudsætning for begge landes fremskridt i forhold til EU.

Handels- og europaministeren bekræftede Pia Adelsteen i udlægningen af køreplanen i forhold til Tyrkiet. Han fremhævede, at forbedringer i samarbejdet er hele kernen i samarbejdet. Et er, hvad der skal opfyldes af krav, før et land bliver lukket ind, noget andet er, at landene forpligter hinanden til at agere på baggrund af fælles regler og initiativer.

3. Vedtagelse af forhandlingsramme for Serbien

– *Vedtagelse*

SWD (2013) 0412

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548 FO, forhandlingsoplæg forelagt 7/12-12)

Dette punkt blev behandlet under punkt 2 om EU's udvidelse. Se derfor punkt 2.

4. Gennemgang af EU's Fælles Udenrigstjeneste (FUT-reviewet)

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3287 – bilag 1 (samlenotat side 12)

EU-note (12) – E 23 (note af 22/3-13 om vurdering af EU's fælles udenrigstjeneste)

Link til rapporten om den fælles udenrigstjeneste (engelsk):

http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf

Ministeren nævnte ikke dette punkt i sin forelæggelse, men besvarede spørgsmål.

Jakob Ellemann-Jensen kom ind på de initiativer, der nævnes i samlenotatet i gennemgangen af EU's Fælles Udenrigstjeneste (FUT). Han spurgte, om det inden for traktatens rammer var muligt at udnævne en viceudenrigsrepræsentant, en mini-Ashton.

Han ville også gerne vide, om Danmark kan støtte, at udenrigsrepræsentanten for at skabe mere sammenhæng har de kommissærer, der arbejder med hendes område, under sig. Selv mente han, det var en god idé. Sluttelig nævnte han, at der i FUT-rapporten omtales ambassadehoteller eller kollokering af EU-delegationer, og at f.eks. Spanien har sparet ½ mio. euro ved at udstationere en spansk diplomat på en EU-delegation i Yemen. Hvilket effektiviseringspotentiale så regeringen i det? Hvornår ser man den første danske repræsentant på en fælles repræsentation?

Handels- og europaministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at man med Lissabontraktaten samlede tre funktioner hos udenrigsrepræsentanten: varetagelse af EU's forhold til tredjelande, næstformand i Kommissionen og formand for Udenrigsrådet. Det mente han var mere end rigeligt til at fylde Catherine Ashtons kalender. Ministeren fremhævede, at hun havde været i stand til at placere EU godt i diverse konflikter - ikke mindst i forhold til Kosovo-Serbien og Iran og spørgsmålet om deres atomprogram. Det virker naturligt efter hendes første periode at afklare, om der er behov for faste stedfortrædere, men det er der p.t. ikke traktatfæstet hjemmel til. Indtil videre, oplyste ministeren, har det været det fungerende EU-formandskab, der er trådt til, når Ashton ikke har kunnet deltage i møder

med tredjelande. EU-formandskabet kan dog f.eks. ikke tage hendes plads i Kommissionen eller repræsentere hende i Europa-Parlamentet. Spørgsmålet bliver særlig aktuelt med udpegelse af den nye Kommission næste år og med tiltrædelsen af en ny udenrigsrepræsentant. I forhold til gruppen af kommissærer under Ashton sagde ministeren, at det grundlæggende er et spørgsmål om intern organisering i Kommissionen. Danmark og andre små lande har en interesse i at fastholde, at hvert land har en kommissær, og at de er ligestillede.

Endvidere svarede ministeren Jakob Ellemann-Jensen, at det er oplagt at benytte sig af, at der er EU-repræsentationer til stede mange steder. Der vil være en lang række af de omkostninger, som man dermed kan blive fælles om. En EU-repræsentation kan dog naturligvis ikke også udgøre den danske repræsentation.

Jakob Ellemann-Jensen ville gerne vide, om man konkret overvejede etableringen af, hvad han kaldte ambassadørkollektiver. Han var enig med ministeren i, at man ikke kan indgå et samarbejde om alt, men han fandt det dog hensigtsmæssigt at dele mursten og nogle praktiske faciliteter, som man også har set det i nordisk regi. Hvornår ville man se den første danske ambassadør i et sådant fællesskab? Man ville også kunne have visse økonomisk ressourcekrævende funktioner på samme sted, såsom udstedelse af pas og Schengenvisum etc. – indgår det også i vurderingen?

Handels- og europaministeren svarede, at der er igangværende drøftelser EU-landene imellem om, hvorvidt man kan samle sig på fælles lokaliteter. Det tager dog tid at finde ud af, hvordan det skal gennemføres, men det er oplagt at tage det op netop nu, hvor man står med en genovervejelse af repræsentationsstrukturen. Som eksempel nævnte ministeren den danske lokalisering i Berlin med de andre nordiske lande.

5. Eventuelt

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

6. Siden sidst

a) Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 3.-6. december 2013 på Bali i forbindelse med den 9. WTO-ministerkonference: indgåelse af WTO-delaftale

Handels- og europaministeren: Det er en god nyhed, at det lykkedes at få en aftale på WTO's niende ministerkonference på Bali i sidste uge. Det var først efter svære forhandlinger, at alle 159 lande var parate til at tilslutte sig aftalen. Det her er den første multilaterale aftale i WTO, siden organisationen blev etableret i 1995. Nu er der basis for at få genskabt tilliden til, at det kan lade sig gøre at blive enige om multilaterale aftaler i WTO. Det er også i sig selv en god aftale, der, som jeg nævnte for jer, da vi mødtes sidst, udgør 25 pct. af potentialet for den samlede Dohadagsorden.

Hvad handelslettelser angår, forpligter aftalen medlemslandene til at effektivisere procedurer i forbindelse med import og eksport. Det har ifølge OECD potentiale til at sænke handelsomkostninger med op til 10 pct. i udviklede lande og med op til hele 15 pct. i udviklingslande. Det kan ifølge International Chamber of Commerce give en global tilvækst i BNP på op til 960 mia. kr. Heraf tilfalder 55 pct. udviklingslandene.

På landbrugsområdet, som var det sidste store udestående, fandt man et kompromis mellem USA og Indien. Det forpligter dels medlemslandene til ikke at iværksætte tvistbilæggelsessager om eksisterende fødevarerikkerhedsprogrammer, dels til at forhandle med det mål at nå til enighed om en permanent løsning inden for 4 år. Udviklingsdelen af aftalen omhandler særlig og differentieret behandling, told- og kvotefri markedsadgang, præferentielle oprindelsesregler, operationalisering af en undtagelse fra tjenesteydelsesreglerne og en hensigtserklæring om bomuld.

EU var klar til at tilslutte sig aftalen efter et kort og udramatisk rådsmøde, hvor der var fuld opbakning fra alle medlemslande. EU har med dansk opbakning spillet en konstruktiv rolle igennem hele forhandlingsforløbet. Medlemslandene forpligtede sig til inden for 1 år at udarbejde et klart defineret arbejdsprogram for de resterende emner. Så med resultatet er vi klar til at tage fat på post-Balidagsordenen. Jeg mener, at vi skal udnytte medvinden nu. Regeringen vil arbejde for, at liberaliseringen af handel med grønne produkter og tjenesteydelser bliver et af de emner, man nu kaster sig over. Derfor er jeg også glad for, at det lykkedes at få grøn handelsliberalisering nævnt som et konkret post-Balitemne i rådskonklusionerne.

Pia Adelsteen opfordrede ministeren til at undlade at bruge svært forståelige ord som post-Balidagsordenen. Det gør en forskel for dem, der lytter med, at de rent faktisk kan forstå, hvad der bliver sagt, og et mere gedigent dansk kunne være med til at få danskere til at interessere sig mere for EU-politik.

Nikolaj Villumsen havde den opfattelse, at Indiens krav blev imødekommet med en aftale om, at bl.a. Indien i de næste 4 år kan sikre fødevarer sikkerhed, og at det i øvrigt kun er de lande, der i forvejen falder ind under reglerne, som får lov til at indgå i en sådan aftale. Var det rigtigt forstået? Og hvordan påvirker reglerne om krav om landbrugs- og fødevarer støtte EU's meget omfattende landbrugsstøtte?

Handels- og europaministeren var enig med Pia Adelsteen i, at post-Balidagorden er et ufolkeligt ord og delte ønsket om at italesætte EU, så det giver mening.

Til Nikolaj Villumsen sagde ministeren, at Indiens ønske var, at det blev accepteret, at landet har egne fødevarerprogrammer under den gule boks, som man betegner som handelsforvridende. Aftalen blev, at programmerne kan løbe i en fireårig overgangsperiode. De øvrige medlemslande har forpligtet sig til ikke at anlægge tvistsager om de eksisterende fødevarer sikkerhedsprogrammer, ligesom parterne har besluttet at forhandle med det mål at nå til enighed inden for de 4 år. Hvad angår subsidiering af EU's landbrug, er der i WTO mulighed for, at EU kan have subsidiering på op mod 72,2 mia. euro, og da EU ligger på et niveau, der kun udgør en fjerdedel af det tilladte beløb, mente ministeren, at man bevæger sig i den rigtige retning.

Nikolaj Villumsen fremhævede, at kritikken gik på, EU ikke har givet sig en tomme; EU har sikret sig, at egen støtte kan fortsætte, men har samtidig stillet krav til udviklingslandene om, at deres støtte til, at den fattige del af deres befolkning er sikret adgang til fødevarer, ikke må opretholdes. Det var ikke det mest sympatiske set med hans øjne, og han fandt derfor resultatet bekymrende.

Handels- og europaministeren mente, han allerede havde gjort en del ud af at fremhæve, at den sidste tredjedel af den indgåede aftale lige præcis er spørgsmål om at tilgodegive udviklingslandene og give dem særlige begunstigede ordninger, der gør det muligt at træde ind i verdenshandelen. Dermed vil de blive en del af den handel, som muligvis er den mest tungtvejende faktor til at løfte millioner af mennesker ud af fattigdom. Han havde noteret sig Enhedslistens modstand mod aftalen, men kunne konstatere, at langt de fleste organisationer og interessenter, der beskæftiger sig med WTO og med frihandel, synes, at det er godt, at der nu foreligger en aftale, der gør det muligt for ulande at sælge deres produkter.

Punkt 2. Samråd med undervisningsministeren med deltagelse af handels- og europaministeren vedr. samrådsspørgsmål A om nationale mindretal

EUU alm. del (13) – samrådsspørgsmål A

EUU alm. del (13) - bilag 92 (internt) (henvendelse til statsministeren)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 155 (side 265, tidligere besvarelse af samrådsspørgsmål A 22/11-13)

Undervisningsministeren: Udvalget har bedt mig om at komme i dag for igen at svare på samrådsspørgsmål A om sammenhængen mellem den danske regering og borgerinitiativet Minority Safepack Initiative, der handler om nationale mindretals rettigheder. Det redegør jeg gerne for en gang til. Og jeg har i dag handels- og europaministeren med til at besvare de mere horisontale EU-spørgsmål om borgerinitiativet generelt og initiativet om grundlæggende rettigheder, som også fyldte en del sidst.

Jeg vil gerne gentage, at nationale mindretals rettigheder er et vigtigt emne for regeringen. Vi har f.eks. lige sikret, at det tyske mindretals skoler i Danmark får et ekstraordinært anlægstilskud på 3 mio. kr. næste år. Det skal gøre det muligt for dem at indhente et vedligeholdelsesmæssigt efterslæb. Skolerne, vil jeg understrege, er i forvejen ligestillet med de danske folkeskoler, hvad angår driftsudgifter. Vi vil dog gerne sikre en varig løsning for anlægstilskuddet. Derfor har vi sat et analysearbejde i gang på bygningsområdet i 2014. Formålet er at finde en varig løsning fra og med 2015. Vi er også netop nu i gang med at besvare den fjerde afrapportering om Europarådets rammekonvention. Det går ud på at samle oplysninger om status over det tyske mindretal i Danmark med hensyn til sprog, kultur og deres situation i øvrigt. Vi tager altså mindretals rettigheder meget seriøst.

Et andet vigtigt element i beskyttelsen af nationale mindretal er håndhævelsen af rettighederne. Et meget konkret initiativ fra regeringens side i den forbindelse er brevet om en monitorerings- og dialogmekanisme ved brud på grundlæggende rettigheder, som den danske udenrigsminister sammen med tre andre europæiske udenrigsministre sendte til formanden for Kommissionen, Barroso, i marts. Formålet med brevet er netop at gøre opmærksom på behovet for at styrke de handlemuligheder, som kan tages i brug over for medlemslande, der ikke i tilstrækkelig grad respekterer de grundlæggende værdier og rettigheder i EU, herunder de nationale mindretals rettigheder. Udgangspunktet er, at Kommissionen inden for den nuværende traktat bør have bedre mulighed for at komme hurtigt på banen og sikre, at potentielle overtrædelser af de grundlæggende værdier bliver håndteret på et tidligt tidspunkt. Jeg synes, det er et godt og vigtigt initiativ. Der er netop her, at vi måske i fremtiden kan være med til at gøre en forskel til gavn for EU's grundlæggende rettigheder både for nationale mindretal og i andre sammenhænge.'

Og nu til det konkrete spørgsmål om borgerretsinitiativet Minority Safepack Initiative, som optager udvalget. Sidst var der mange spørgsmål til Kommissionens afvisning og regeringens holdning til den. Den vil jeg gerne uddybe. Det er faktisk meget enkelt: EU må kun handle inden for de kompetencer, som institutionerne er tildelt.

Det betyder, at Kommissionen skal have hjemmel til at handle inden for de områder, som er reguleret af Lissabontraktaten. Jeg tror, vi alle er enige om, at EU ikke skal udvide sine områder uden for traktaten. Borgerinitiativet skal ses i sammenhæng med det generelle princip om tildelte kompetencer for Unionen, som er fastslået i artikel 5 i Traktaten om Den Europæiske Union. Det betyder, at EU kun kan handle, når medlemsstaterne har tildelt unionen kompetence på et givent område. Forslag til retsakter indgivet i medfør af borgerinitiativet skal altså kunne gennemføres med hjemmel i en konkret bestemmelse i traktaterne, der giver Kommissionen hjemmel til at fremsætte forslag til EU-regulering. Kommissionen har i den konkrete sag vurderet, at initiativet ikke kan rummes inden for traktaten, og at Kommissionen derfor ikke har kompetence til at fremsætte forslag til at gennemføre alle de foreslåede tiltag. Det, jeg sagde sidst – med lidt færre ord – var, at regeringen ikke har noget grundlag for at anfægte den vurdering.

Det er Kommissionens opgave at foretage vurderingen og at afvise et initiativ, hvis den ikke finder, at der er hjemmel i traktaterne til at gennemføre det. Det er vigtigt at slå fast, at tanken bag proceduren for håndtering af borgerinitiativer netop er, at der skal være en direkte dialog mellem borgerne og Kommissionen. På den baggrund hverken kan eller skal regeringen gå dybere ind i, om Kommissionen har kompetence. Det er en sag mellem initiativtagerne og Kommissionen. Hertil vil jeg bemærke, at normalt, når vi diskuterer forslag til EU-retsakter, er den korrekte hjemmel også et af de elementer, vi drøfter i bl.a. Europaudvalget. Dette initiativ er dog ikke et almindeligt forslag til retsakt fremsat af Kommissionen og skal derfor heller ikke behandles sådan. Der er derimod tale om et borgerinitiativ, og det er en sag direkte mellem initiativtagerne og Kommissionen, hvor hverken Rådet, Europa-Parlamentet eller regeringerne har nogen rolle at spille. Hvis borgerne eller den pågældende organisation er uenig i Kommissionens vurdering, er der mulighed for at indbringe sagen for EU-Domstolen, hvilket er sket. EU-Domstolen modtog en stævning den 25. november.

Sagen er altså nu i proces, og Kommissionens vurdering af borgerretsinitiativet prøves ved EU-Domstolen. Jeg mener, at tiden er til at afvente, hvordan EU-domstolen vurderer sagen. Når det er sagt, er regeringen meget optaget af, at rammerne for dialogen mellem initiativtagerne bag et konkret borgerinitiativ og Kommissionen bliver så gode som muligt. På det punkt synes jeg man kan diskutere, om Kommissionen i den konkrete sag kunne have svaret initiativtagerne mere uddybende eller have lagt op til dialog med initiativtagerne med henblik på at identificere de dele af forslaget, som kan gennemføres inden for traktaterne. Kommissionen bør lægge vægt på at vejlede om, hvad der falder inden for og uden for kriterierne for et borgerinitiativ. Derfor støtter jeg også op om, at handels- og europaministeren har kontaktet Kommissionen med en generel opfordring til netop det.

Eva Kjer Hansen takkede for en besvarelse, der var mere uddybende end den, ministeren tidligere havde givet udvalget. Hun takkede også europaministeren for at bede Kommissionen om en uddybelse af dens forklaring på området. Eva Kjer Hansen spurgte, om regeringen ville vende tilbage med en uddybende begrundelse fra Kommissionen, så den kunne blive drøftet i udvalget. Så vidt hun forstod undervisningsministeren, ville hun stadig ikke forholde sig politisk til spørgsmålets indhold, men bare redegøre for processen.

Eva Kjer Hansen havde spurgt om, hvilke initiativer regeringen vil tage for at kende regeringens holdning til beskyttelse af mindretalsrettigheder på EU-niveau og for at høre, om regeringen ville drøfte emnet med andre lande. Hun syntes slet ikke, at procedurediskussionen var relevant i denne sammenhæng og kaldte regeringens tilgang tøvende og firkantet. Afslutningsvis spurgte Eva Kjer Hansen, om statsministeren havde svaret mindretalsorganisationerne og i så fald hvad.

Nikolaj Villumsen fandt emnet interessant, fordi så mange af Europas konflikter handler om nationale mindretal. Han nævnte Skotland, Katalonien, Baskerlandet og de ungarske mindretal i Ungarns nabolande som eksempler. At løse mindretalsproblemerne er meget centralt for at sikre en fredelig udvikling i Europa. Minority Safepack Initiative syntes han var positivt. Det absurde var, at hverken muligheden for at lave borgerinitiativer eller charteret for grundlæggende rettigheder tilsyneladende virkede efter hensigten. Begge dele havde været argumenter for Lissabontraktaten. Han mente, regeringen burde bakke borgerinitiativet op, og så frem til at høre regeringens svar til de nationale mindretal.

Undervisningsministeren gentog, at regeringen er meget optaget af nationale mindretal og henviste til eksemplerne på tiltag for mindretallene. Det syntes hun var en tydelig politisk tilkendegivelse, som der også havde været en anerkendelse af ved sidste samråd. Ministeren påpegede, at alle har en interesse i at holde øje med, om der er hjemmel for et initiativ eller ej, og regeringen konstaterer bare, at der lige nu er en proces i gang. Nogle af elementerne fra Minority Safepack Initiative er der muligvis hjemmel for i traktaten, andre er der helt åbenlyst ikke. Derfor lægger regeringen vægt på, at Kommissionen fremover vejleder borgerinitiativerne bedre.

NOT Handels- og europaministeren sagde, at regeringen selvfølgelig vil stille op til et samråd, når den bliver bedt om det. Han svarede Nikolaj Villumsen, at borgerinitiativet er et vigtigt værktøj til at give EU en forankring hos borgerne, men det er endnu så meget i sin vorden, at det ikke har fundet sin ramme for anvendelse. Han havde derfor opfordret kommissær Maroš Šefčovič til at indføre vejledning til borgere, der arbejder på et borgerinitiativ, så det kommer til at ligge inden for traktatens rammer. Eksempelvis kunne Kommissionen give et uddybende svar på sine afslag og angive, hvilke dele der falder inden for og uden for Kommissionens kompetencer, så borgerinitiativet bliver mere operationelt. Næste skridt afhænger af Šefčovič' svar. Ministeren ville gerne oversende brevet.

Eva Kjer Hansen anerkendte regeringens indsats med de tyske mindretalsskoler, men understregede, at det ikke var en del af samrådsspørgsmålet. Det, hun ville diskutere, var, om regeringen mener, at der inden for traktatens rammer er mulighed for at foretage sig mere for mindretalsrettigheder. Eva Kjer Hansen ville gerne have takket for initiativet til at sende brevet til Šefčovič, men hun mente ikke, det var det rigtige initiativ. Det handlede ikke om borgerinitiativprocessen, men om, hvorvidt regeringen mener, at EU skal foretage sig mere for beskyttelsen af mindretalsrettigheder. Kommissionen havde taget politisk stilling til spørgsmålet med henvisning til manglende hjemmelgrundlag. Hun havde forventet, at regeringen ville afdække de forskellige begrundelser, og at den havde overvejet, hvordan den kunne fremskynde dette borgerinitiativs gode intentioner.

Eva Kjer Hansen håbede, ministrene ville komme tilbage til udvalget for at drøfte muligheden for flere initiativer på europæisk plan for at styrke mindretalsrettigheder af egen drift, når der kom svar fra Šefčovič.

Nikolaj Villumsen nævnte, at det dansk-tyske mindretal bør roses for sit engagement i løsningen af mindretalskonflikter i resten af EU. Borgerinitiativet mindede ham om en klokke, der efter sigende hang i kejserpaladset i det gamle Kina. Hvis man ringede med den, ville kejseren opfylde et hvilket som helst ønske. Der var bare ingen, der kunne komme ind til den. Han spurgte, om regeringen mener, at EU kan løse nogle af de nationale mindretals problemer. De nationale mindretal mener, at det burde gælde dem, når chartret for grundlæggende rettigheder nævner ikkediskrimination. Nikolaj Villumsen var imod Lissabontraktaten, men bemærkede, at chartret i sin tid var blevet fremhævet som et fremskridt for borgernes rettigheder. Mener regeringen, at Lissabontraktaten og charteret styrker de nationale mindretals rettigheder? I så fald bør den støtte mindretalsorganisationernes sagsanlæg ved EU-Domstolen.

Undervisningsministeren svarede, at der er masser af politik i hendes besvarelse, og understregede, at alle nok var enige om, at Kommissionens aktiviteter altid skal have hjemmel i traktaten. Vejledningen i, hvordan man får borgerinitiativer til at falde ind under den hjemmel, kunne være klarere, og det havde handels- og europaministeren nu handlet på. Dette er ikke en retsakt, men et mellemværende mellem Kommissionen og borgerne, som kan anlægge sag, hvis de ikke er enige i Kommissionens vurdering.

Eva Kjer Hansen spurgte om, hvorfor regeringen ikke mener der er grund til at anfægte Kommissionens beslutning. Hvilke elementer i vurderingen vil regeringen fremhæve som argument for, at vurderingen ikke skal diskuteres? Ville ministeren finde ud af, hvad der ligger til grund for Kommissionens beslutning? Hun syntes selv, det var et simpelt spørgsmål: Vil regeringen styrke mindretalsrettigheder gennem EU eller ej?

Undervisningsministeren svarede, at denne procedure foregår direkte mellem borgerne og Kommissionen og ikke er en del af den måde, man ellers behandler EU-området på. Regeringen ville derfor ikke dissekere sagen, men bare konstatere, at Kommissionen ikke mener, den har et handlerum. Hun opfordrede til at respektere den igangværende proces.

Handels- og europaministeren svarede, at brevet til kommissær Šefčovič tydeligt understreger behovet for at afklare rammerne for borgerinitiativer, så processen bliver mere transparent. Han gentog undervisningsministerens pointe om, at det grundlæggende handler om hjemmelsgrundlaget.

Nikolaj Villumsen sagde, at charteret for grundlæggende rettigheder er en fis i en hornlygte, hvis det ikke giver hjemmel i traktaten til at sikre mindretalsrettigheder. Det anså han for et principielt problem. Nikolaj Villumsen så gerne, at regeringen bakkede op om mindretalsorganisationerne sagsanlæg. Alternativt må man finde andre måder at styrke mindretalsrettigheder på, f.eks. ved at prioritere Europarådet højere.

Eva Kjer Hansen bad undervisningsministeren uddybe, hvorfor regeringen ikke mener der er grundlag for at anfægte Kommissionens beslutning. Hun anså det ikke for en diskussion om hjemmel, men om indhold, og udvalget var vant til at gå i detaljer med Kommissionens beslutninger og til at diskutere dem, ikke bare konstatere, at de var truffet. Eva Kjer Hansen udbad sig et skriftligt svar, hvis det ikke kunne besvares mundtligt. Hun appellerede til handling og stillingtagen og sagde til handels- og europaministeren, at det ikke var tilfredsstillende, at man nøjes med at diskutere rammerne for borgerinitiativet. Eva Kjer Hansen gentog sine spørgsmål om, hvorvidt regeringen vil gøre en indsats for at fremme beskyttelsen af mindretalsrettigheder på EU-plan, om, hvorvidt statsministeren havde svaret på henvendelsen fra mindretalsorganisationerne, og om man kunne få oversendt den besvarelse.

NOT Undervisningsministeren ville sende et skriftligt svar på, hvorfor regeringen ikke finder grundlag for at anfægte Kommissionens vurdering. Hun mindede om, at borgerinitiativerne er et mellemværende mellem borgerne og Kommissionen, og at hverken Rådet, Europa-Parlamentet eller regeringen har en rolle i det. Det viser, at systemet fungerer, når borgerinitiativet går til EU-Domstolen. Regeringen vil gerne gøre noget for mindretalsrettighederne, men det ændrer ikke på den juridiske proces.

Handels- og europaministeren mindede om sidste gang, han havde diskuteret hjemmelgrundlag med udvalget, hvor især Enhedslisten havde advaret mod at udvide hjemmelgrundlaget. Nu, hvor det drejede sig om en sag, Enhedslisten politisk er sympatisk stillet over for, mener partiet så, at EU skal udvide sine beføjelser. Men hjemmel er ikke elastik i metermål, påpegede han.

Eva Kjer Hansen indvendte, at dagens diskussion ikke gik på, om hjemmelgrundlaget skal udvides eller ej – man spørger i stedet til regeringens holdning til hjemmelgrundlaget. Hun bad bare om en begrundelse for, hvorfor regeringen er enig i Kommissionens vurdering. Hun kvitterede for tilkendegivelsen om et skriftligt svar på samrådsspørgsmålet.

Pia Adelsteen spurgte, om man kan komme med partsindlæg i en sag som denne.

Nikolaj Villumsen mente, at regeringen i så fald burde gøre det. Han argumenterede ikke for at udvide hjemmelgrundlaget og EU's kompetencer. Han så det som en diskussion om, hvad der allerede er hjemmel for, og om charteret for fundamentale rettigheder faktisk giver mindretal flere rettigheder eller ej, og om man kan tage charteret for fundamentale rettigheder seriøst.

Handels- og europaministeren bekræftede, at man kan komme med et partsindlæg.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3286 (udenrigsanliggender) den 16. december 2013

Formanden bød udenrigsministeren velkommen og ønskede ham tillykke med udnævnelserne.

Udenrigsministeren takkede for velkomsten og forelagde punkterne på rådsmødet vedrørende udenrigsanliggender til orientering.

1. Syrien

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2013) 0022

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, senest behandlet i EUU 15/11-13)

Udenrigsministeren: På rådsmødet vil vi drøfte den seneste udvikling i Syrien. Jeg forventer, at hovedfokus vil være på forberedelserne af Genève II-konferencen. Derudover forventer jeg en diskussion af OPCW og FN's arbejde med at indsamle og destruere Syriens kemiske våben, herunder omfanget og indholdet af et eventuelt EU-bidrag. Endelig ventes en drøftelse af den humanitære situation.

For så vidt angår Genève II, er det positivt, at man nu er blevet enige om at afholde konferencen den 22. januar 2014. Der er dog fortsat en række udeståender, der skal falde på plads. For så vidt angår mødeformatet, har FN meldt ud, at man på førstedagen for konferencen vil indlede med et højniveaumøde med deltagelse af ministre. Den endelige deltagerliste er endnu uafklaret. Vi forventer, at den vil blive fastlagt på et forberedende møde den 20. december. Efter ministermødet forventes de egentlige forhandlinger mellem de syriske delegationer at starte med deltagelse af FN. Der er ikke på nuværende tidspunkt fastlagt en præcis tidsramme for forhandlingerne.

Både regimet og oppositionen har accepteret at komme til forhandlingsbordet, men der er stadig store udfordringer forude. Der er ingen tvivl om, at den næste fase af forberedelserne bliver vanskelig. Det er vigtigt at fastholde presset på det syriske regime. Regimet må udvise villighed til at indgå i en løsning baseret på Genèvekommunikatet. Samtidig må vi fastholde dialogen med den moderate opposition. Danmark har opfordret oppositionskoalitionen til at engagere sig konstruktivt i forberedelserne af Genève mødet. Det har oppositionskoalitionen bekræftet at de vil gøre. Der er ingen nemme løsninger. Vi skylder dog den syriske civilbefolkning at blive ved med at presse på for at sikre tilstedeværelsen af begge parter.

Rådet forventes også at drøfte OPCW og FN's arbejde med at indsamle og destruere Syriens kemiske våben. Sikkerhedsrådets resolution autoriserer FN's medlemsstater til at erhverve, kontrollere, transportere, overdrage og destruere kemiske våben, der identificeres af generaldirektøren for OPCW, i overensstemmelse med principperne i konventionen om forbud mod kemiske våben med henblik på at sikre eliminering af Syriens kemiske våbenprogram så hurtigt og sikkert som muligt.

Regeringen støtter forskellige initiativer i EU-regi for at yde finansiel og materiel støtte, så missionen kan gennemføres inden for de aftalte frister. EU støtter missionen finansielt og gennem analyser af kommercielle satellitbilleder udført af EU's satellitcenter (EU SAT-CEN). Rådsmødet giver EU's udenrigsministre mulighed for at drøfte yderligere EU støtte til FN-OPCW-missionen, så vel som den bilaterale støtte.

Drøftelsen af situationen i Syrien vil som nævnt også dreje sig om den humanitære situation i og omkring Syrien, som bliver stadig mere bekymrende. Med en fortsat intensivisering i kampene og vinterens komme er der ingen bedring i sigte. Såvel ernærings- som sundhedssituationen er under stadig forværring, og nøden bliver stadig mere udbredt. Internationale nødhjælpsmidler rækker ikke til at dække alle behov i Syrien, hvor FN's nødhjælpsappel for 2013 kun er 60 pct. finansieret. FN vurderer samtidig, at omkring 2,5 mio. syrere opholder sig i områder uden adgang for humanitære organisationer som følge af vedvarende kampe eller manglende tilladelser fra konfliktens parter. På linje med andre lande bakker Danmark stærkt op om FN's krav om respekt for den humanitære folkeret og forbedret humanitær adgang samt om FN's appeller til konfliktens parter om pauser i kampene, så humanitære aktører kan få adgang til områder og civile kan undslippe.

Danmark har siden konfliktens start givet over 460 mio. kr. i humanitær nødhjælp til Syrien. Og vi er klar til at give endnu mere. FN udsender snart nye appeller om støtte til indsatser i og omkring Syrien for det kommende år. Appellerne vil blive drøftet på en international donorkonference den 15. januar 2014 i Kuwait, hvor Danmark vil være repræsenteret ved udviklingsministeren.

Jakob Ellemann-Jensen ønskede ministeren tillykke med posten og udtrykte forståelse for, at nogle spørgsmål kunne kræve mere forberedelsestid, end ministeren havde haft. Han bad ministeren uddybe, hvordan man forventede de moderate kræfters tilbagegang ville påvirke Genève II-konferencen. USA havde stoppet støtten til oprørerne i Nordsyrien, efter at den islamiske front havde erobret flere baser der. Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om forsvarsforbeholdet ville stå i vejen for Danmarks bidrag til våbendestruktionsprocessen. Han henviste til den uheldige situation i Adenbugten, hvor de danske NATO-soldater ikke kan kommunikere med EU's soldater. Jakob Ellemann-Jensen spurgte afslutningsvis, om regeringen stadig ønsker forbeholdet afskaffet.

Nikolaj Villumsen ønskede ministeren tillykke med posten. Han opfordrede til at gå efter en politisk løsning på krigen, som desværre havde udviklet sig til en stedfortræderkrig, hvor styrker fra hele regionen deltager. Nikolaj Villumsen fandt det problematisk, at så mange islamiske soldater er kommet til Syrien gennem Tyrkiet.

Han håbede ikke, at forhandlingerne ville falde fra hinanden denne gang. Siden de sidste fredsforhandlinger brød sammen, var 70.000-100.000 mennesker døde. Nikolaj Villumsen var glad for, at Danmark bakker op om destruktionsen af masseødelæggelsesvåben. Han troede, det ville fremme forhandlingsprocessen, og undrede sig over, at Dansk Folkeparti havde stemt imod det.

Nikolaj Villumsen opfordrede regeringen til at øge den humanitære støtte og til at tage flere syriske kvoteflygtninge, i stedet for at de skubbes i armene på menneskesmuglere, som det sker i dag.

Udenrigsministeren takkede for velkomsten. Han delte bekymringen for, hvordan Genève II-konferencen vil forme sig, og over, hvordan de moderate oppositionskræfter står. Konflikten bliver stadig vanskeligere, og det er vigtigt at have fokus på balancen i den syriske opposition, hvad Danmark også hele tiden har lagt vægt på. Det er vigtigt at få EU med i processen nu, hvor den moderate opposition, som kan sørge for en tilfredsstillende udvikling, er presset. Ministeren så ingen problemer i forbindelse med forsvarsforbeholdet, da EU's støtte til Syrien er økonomisk og ikke organisatorisk. Ministeren svarede Nikolaj Villumsen, at flygtningespørgsmålet er djævelsk. De mange krige i regionen giver et massivt pres på Libanon. Han fandt det vigtigt at fortsætte med at støtte nærområderne og forbedre forholdene for flygtninge i Libanon.

Jakob Ellemann-Jensen gentog sit spørgsmål om, hvorvidt det fortsat er regeringens holdning, at forsvarsforbeholdet skal afskaffes snarest muligt.

Per Stig Møller roste ministerens velorienterede svar og nævnte, at Salim Idris, generalen for den frie syriske hær, som regnes for den mest demokratiske fraktion, er flygtet til Qatar. Det er ikke et godt tegn, hvis man ønsker, at demokraterne skal kunne stå imod islamisterne. Per Stig Møller ønskede en fælles holdning i EU og mente, at man bør overveje en frontændring. Man må støtte de pressede demokrater alt, hvad man kan, men der er ikke meget, der tyder på, at de kan vinde et opgør med islamisterne, når Assad er gået. Og at bringe islamisterne til magten ville ikke nytte noget. Han stillede spørgsmålstejn ved, hvad forhandlingerne i Genève ville være værd, hvis Assad og islamisterne udebliver, og man sidder med demokraterne, der ikke vil få indflydelse i slutfasen. Kunne man overveje, om demokraterne og Assad kunne forhandle i retning af demokratiske reformer, der kan give ro i landet og få samarbejde og økonomi i gang igen?

Udenrigsministeren svarede, at der som bekendt ikke var nogen planer om en afstemning om forsvarsforbeholdet i denne samling. Udenrigsministeren takkede Per Stig Møller for oplysningerne, hvoraf nogle var nye for ham, og for de kloge råd. Hans bemærkninger om en eventuel strategiændring tog han til efterretning. Hvordan man får inddraget flere parter i forhandlingerne skulle netop diskuteres på rådsmødet. Den danske regering tænker også over, hvordan man kan få en ordentlig proces i gang.

Jakob Ellemann-Jensen havde hidtil haft indtryk af, at regeringen, som det står i regeringsgrundlaget, der efterhånden ikke er historiens mest valide dokument, ønskede at komme af med nogle af forbeholdene. Var det ikke længere tilfældet?

Udenrigsministeren svarede, at han også på dette punkt stod fuldstændig inde for regeringsgrundlaget.

2. Libanon

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

JOIN (2013) 0022

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, senest behandlet i EUU 15/11-13)

Flygtningesituationen i Libanon blev nævnt under punkt 1.

3. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 7)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3254 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Rådsmøde 3254 – bilag 3 (redegørelse vedr. rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Ministeren nævnte ikke dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Jakob Ellemann-Jensen nævnte, at EU's Revisionsret havde gennemgået EU's milliardstøtte til Palæstina. Det fremgår, at tusindvis af palæstinensiske embedsmænd fra Gaza har fået løn i op til 6 år, hvor de på grund af uoverensstemmelserne mellem Hamas og Fatah ikke har kunnet gå på arbejde. Mente ministeren, det var en hensigtsmæssig måde at anvende pengene på?

Udenrigsministeren svarede på Jakob Ellemann-Jensens noget ledende spørgsmål, at det selvfølgelig ikke er tilfredsstillende. Konflikten mellem Hamas og Fatah har gjort det svært at få Palæstina til at fungere. Ministeren mente stadig, at den eneste løsning var at udvikle de politiske institutioner og de økonomiske muligheder i området. Det var et problem, at pengene ikke bliver brugt, som de skal, og her måtte EU styrke kontrollen.

Jakob Ellemann-Jensen henviste til kommissær Štefan Füle's udtalelser om, at det ikke skulle gå ud over de palæstinensiske embedsmænd, fordi det ikke var deres skyld. Han understregede, at nogle af dem har fået løn i seks år uden at arbejde. Var ministeren enig med Füle, eller skulle pengene hellere bruges et sted, hvor man får noget ud af dem?

Per Stig Møller mente ikke, at pengene skulle bruges på den måde, men opfordrede til, at man støtter Mahmoud Abbas alt, hvad man kan, da det er ham, der skal forhandles fred med.

Nikolaj Villumsen gik ud fra, at EU ønsker at støtte Fatah frem for Hamas, hvis valgsejr man ikke anerkender, og at det er derfor, man betaler for en dobbeltadministration, hvor den ene halvdel ikke er effektiv. Løsningen på situationen var vel at få afholdt et valg, så der kommer en legitim regering at forhandle fred med, mente han.

Udenrigsministeren gentog, at man ikke kan acceptere, at der bliver udbetalt løn til embedsmænd, der i årevis ikke arbejder, men som han selv, Per Stig Møller og Nikolaj Villumsen havde sagt, handler det om at få skabt en proces i det palæstinensiske civilsamfund og om at styrke Abbas. Som bekendt har der været problemer med at få det til at fungere i Ramallah.

4. Rusland

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (sammenotat side 9)

Udenrigsministeren: I forbindelse med rådsmødet forventes en arbejdsfrokost med den russiske udenrigsminister Lavrov. Det vil være en nyttig lejlighed til at fremhæve EU's synspunkter vedrørende det østlige partnerskab. Frokostdrøftelsen ventes også at omfatte situationen i Syrien og andre aktuelle konflikter. Regeringen ønsker også, at EU benytter lejligheden til at minde Rusland om betydningen af grundlæggende værdier og rettigheder. Samtidig vil vi lægge vægt på, at det økonomiske samarbejde mellem EU og Rusland udvides. Vi vil på ny argumentere for, at EU og Rusland har en gensidig interesse i, at en ny EU-Rusland-samarbejdsaftale også indeholder kapitler, der forbedrer rammevilkårene for handel og investeringer. Synspunktet om at ville udbygge samarbejdet med Rusland finder generelt bred opbakning i EU-kredsen. Rusland er en væsentlig aktør, når det drejer sig om at finde løsninger i konflikter såsom Syrien og Iran. Udviklingen i Rusland har væsentlig betydning for resten af Europa. Og Rusland er EU's tredjestørste samhandelspartner.

I lyset af Ruslands pres på Ukraine og andre lande i EU's østlige partnerskab er EU's forhold til Rusland ikke optimalt for tiden. Men selv om Ukraine har valgt at lade sig presse af Rusland til ikke at underskrive en aftale med EU, må vi respektere, at den ukrainske regering er legitimt valgt og selv må træffe beslutninger. Ikke desto mindre finder regeringen, at der er gode grunde til at fortsætte bestræbelserne med at udbygge samarbejdet med Rusland. Vores hensigt med det østlige partnerskab er ikke at skabe nye økonomiske skillelinjer i Europa. Vi ser ikke et modsætningsforhold mellem vores associeringsaftaler med østlande og samarbejdet med Rusland. Vi har hele tiden sagt, at der også ville være positive gevinster for Rusland, da der var udsigt til, at Ukraine ville skrive under. Det mener vi fortsat, selv om der nu kun er udsigt til, at Moldova og Georgien indgår aftale med EU. Samtidig med at vi søger at styrke samarbejdet med Rusland, skal vi naturligvis også gøre det klart for Rusland, at russisk pres i forhold til de østlige partnerlande er uacceptabelt.

Nikolaj Villumsen opfordrede udenrigsministeren til at kritisere Ruslands antihomologgivning og fængslingen af Pussy Riot-aktivisterne og Greenpeaceaktivisterne.

Udenrigsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at der er dialog mellem EU og Rusland, og at menneskerettighedsspørgsmålet ville blive nævnt til frokostmødet med den russiske udenrigsminister, Sergej Lavrov, hvor menneskerettigheder også ville blive nævnt.

5. Burma/Myanmar

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3254 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Rådsmøde 3254 – bilag 3 (redegørelse vedr. rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

6. Det Østlige partnerskab

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2013) 0004, KOM (2013) 0289, KOM (2013) 0290

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 15)

Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 12 (konklusioner fra DER-mødet 24-25/10-13)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 135 (fortroligt) (side 218, senest behandlet i EUU 15/11-13 som lukket punkt) dtfo.ft.dk

Rådsmøde 3267 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 21/10-13)

EUU alm. del (13) – bilag 75 (fortroligt) (side 105, senest behandlet i EUU 11/10-13 som lukket punkt) dtfo.ft.dk

EUU alm. del (11) – bilag 126 (fortroligt) (side 24, forhandlingsoplæg vedr. Ukraine forelagt 7/10-11) dtfo.ft.dk

Udenrigsministeren: På udenrigsministermødet den 16. december er der lagt op til en drøftelse af det østlige partnerskab efter Vilniustopmødet. Det må forventes, at der også bliver anledning til en drøftelse af situationen i Ukraine.

På topmødet samlede den største opmærksomhed sig som bekendt om associerings- og frihandelsaftalen med Ukraine. Det var desværre ikke muligt at undertegne aftalen med Ukraine på Vilniustopmødet. Som bekendt valgte Ukraine den 21. november at suspendere forhandlingerne med EU om undertegnelsen af aftalen. Den ukrainske regerings kursændring synes at være motiveret af landets vanskelige økonomiske situation sammenholdt med stærke russiske trusler på bl.a. handels- og energiområdet i tilfælde af, at Ukraine indgik aftalen med EU. Den ukrainske regering vælger selv Ukraines kurs, men jeg skal ikke lægge skjul på, at det er ærgerligt. Aftalen ville være en vigtig drivkraft for fortsatte demokratiske reformer og modernisering af det ukrainske samfund og landets økonomi. Siden den 21. november har vi set massive folkelige protester i Ukraine med flere hundrede tusinder mennesker på gaden. Mens demonstrationerne fortrinsvis har forløbet fredeligt, har der også været voldelige sammenstød. Jeg er meget bekymret over episoderne, bl.a. den 30. november, hvor politiet er gået hårdhændet til værks over for

fredelige demonstranter, samt de seneste dages indskrænkning af demonstranternes og oppositionspolitikeres rettigheder. Det er meget vigtigt, at den ukrainske regering respekterer de grundlæggende demokratiske principper om forsamlingsfrihed og retten til at demonstrere. Demonstranterne skal selvfølgelig også udvise fredelig adfærd og respekt for de folkevalgte institutioner. Den ukrainske regering må nu gå i dialog med oppositionen og demonstranterne. Vi bakker fuldt ud op om Ashtons forsøg på at facilitere en sådan dialog. Men situationen er meget labil, og der er risiko for eskalation. Vi følger udviklingen tæt.

De fortsatte massive folkelige protester i Ukraine mod regeringens beslutning viser, at der i store dele af den ukrainske befolkning er et ønske om at tilnærme sig europæiske værdier og modernisering. Befolkningens massive reaktion har også gjort, at Ukraines valg om at udsætte underskriften ikke blev den sejr, som Rusland havde håbet. Snarere tværtimod. Vi må fastholde Ukraine på kursen mod Europa, så vidt det er muligt at få Præsident Janukovitj til at leve op til sit mål om at fortsætte moderniseringen af Ukraine og eventuelt senere at undertegne aftalen med EU. Vi kan konstatere, at den ukrainske regering afviser, at der er indgået aftaler med Rusland om at træde ind i toldunionen med Rusland, Hviderusland og Kasakhstan.

Fra dansk side vil fortsætte den hidtidige linje. Vi vil arbejde for, at døren for en senere undertegnelse af aftalen med EU holdes åben, såfremt Ukraine viser vilje hertil og der ikke sker tilbageskridt på de områder, EU opstillede i 2012: valgområdet, retsområdet og den generelle reformdagsorden. Regeringen vil arbejde for, at bl.a. loven om reform af anklagemyndigheden vedtages og implementeres. Danmark og EU vil således også fremadrettet tilskynde den ukrainske regering til at fortsætte reformerne og finde en løsning på problemerne med selektiv justits, herunder Timosjenkosagen. Vi ønsker et moderne Ukraine baseret på europæiske standarder for demokrati, retsvæsen og markedsøkonomi. Det vil både være til gavn for den ukrainske befolkning og for os.

Jakob Ellemann-Jensen bemærkede, at Janukovitj havde svært ved at finde ud af, hvilket ben han skulle stå på, og understregede ministerens pointe om, at samhandelsaftaler med henholdsvis EU og Rusland ikke udelukker hinanden. Han mente også, at regeringen havde svært ved at finde sit ståsted. Statsministeren har ment et, europaministeren noget andet, og kulturministeren har på sin vis også deltaget i cirkuset. Senest har regeringen forholdt sig tavs, og Jakob Ellemann-Jensen efterlyste en skarpere reaktion på volden. Af samlenotatet fremgår det, at regeringen ønsker at indgå associeringsaftalen på den betingelse, at der ikke sker tilbageskridt. Der er stor forskel på det og på at kræve fremskridt, som man gjorde det for kort tid siden. Jakob Ellemann-Jensen havde som alle medlemmer af Folketinget modtaget et brev fra den ukrainske opposition, herunder den tidligere hårdtslående mand Vladimir Klitsjko, med forslag til det omkringliggende samfunds reaktioner over for Ukraine, såsom indrejseforbud for magthaverne, indefrysning af konti m.m. Hvad var regeringens holdning til disse forslag? Amerikanerne truer med sanktioner, hvis voldsanvendelsen over for demonstranterne eskaleres. Kunne man forestille sig andre sanktioner, og er sanktioner overhovedet på tale i EU?

Jakob Ellemann-Jensen ville også gerne vide, hvad det realistiske endemål er for relationen mellem EU og Ukraine.

Nikolaj Villumsen opfordrede regeringen til at være kritisk over for Janukovitj i EU, i Europarådet og ved alle tænkelige lejligheder. Som valgobservatør i Ukraine havde han kunnet se forskellen på det nuværende røverkapitalistiske oligarki og på et egentligt demokrati, og han fandt krænkelserne af retsstatsprincipper og forsamlings- og organisationsfriheden dybt problematiske.

Camilla Hersom bad om ministerens vurdering af, hvad der kan gøres på medlemsstatsniveau for at knytte kontakter til de progressive kræfter i Ukraine. De ukrainske borgere, der demonstrerer svøbt i EU-flag, vidner om det håb, EU giver sine nabostater. Det var nødvendigt med kontakter på alle niveauer til de kræfter, der ønsker en demokratisk udvikling og en tættere tilknytning til EU, påpegede hun.

Udenrigsministeren mente, at linjen over for Ukraine var klar; regeringen udtaler sig kritisk i OSCE og andre sammenhænge. Ministeren vidste heller ikke, hvad Janukovitj egentlig ville, og var ikke sikker på, at han selv vidste det. Ukraine er et meget vanskeligt land med en stor strategisk betydning politisk og militært. Man balancerer derfor sin politik, fordi man prioriterer at trække landet tættere på EU. At Janukovitj ikke ville underskrive associeringsaftalen, havde givet anledning til protester, og nu måtte man fortsætte processen og give Ukraine en vedvarende mulighed for at komme tættere på. Ministeren svarede Camilla Hersom, at han anså det for væsentligt for moderne diplomati at have kontakt til alle samfundets grene, og at ambassaden i Kiev har daglig kontakt til den ukrainske opposition.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte til balancen mellem pisk og gulerod og om, hvilke kritiske tiltag man kunne forestille sig at foretage, når fundamentale menneskerettigheder overtrædes. Skal EU som USA begynde at true med sanktioner? I så fald hvilke? Skal man lokke noget mere, f.eks. med stipendier eller nemmere indrejse for ukrainske studerende? Det syntes han selv ville være en god idé.

Per Stig Møller mente, at EU har været fodslæbende, når man kun har stillet Ukraine en frihandelsaftale i udsigt. Der er uenighed om det i EU, men han mente, at den danske politik må være, at Ukraine på et tidspunkt kan blive medlem af EU. Det vil give sikkerhed i hele Europa. Der er selvfølgelig tale om en balancegang. Der skal reageres over for Janukovitj, men USA ønskede også, at EU foretager sig mere positivt over for landet. Han opfordrede til, at man viser Ukraines demokratiske kræfter, at der er en stor åben dør til EU.

Udenrigsministeren troede ikke, det ville være klogt at true med sanktioner. Man er nødt til at have is i maven, fordi Ukraine er så splittet et samfund. Han var enig med Per Stig Møller i, at der skal være et langsigtet perspektiv, men det perspektiv skal udfoldes med klogskab. Landet har haft svært ved at få demokrati og institutioner til at fungere. Med

dets beliggenhed mellem Europa og Rusland har man en enorm interesse i at få landet faset ind i Europa på fornuftig vis.

7. Det vestlige Balkan

– *Politisk drøftelse*

KOM (2013) 0700, JOIN (2013) 0007, JOIN (2013) 0008, KOM (2011) 0668, SWD (2013) 0412, SWD (2013) 0415, SWD (2013) 0416

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (sammenotat side 18)

Udvalgsmødereferater:

Punkt om Bosnien-Hercegovina var på dagsordenen for EUU-mødet 15/11-13, men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (12) – bilag 491 (side 1487, senest behandlet i EUU 21/6-13, punktet blev ikke omtalt)

EUU alm. del (12) – bilag 360 (side 1053, senest behandlet i EUU 19/4-13)

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548, behandlet i EUU 7/12-12)

EUU alm. del (11) – bilag 320 (side 406, forhandlingsoplæg forelagt 30/11-11)

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

8. Iransanktioner

– *Politisk drøftelse/status*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (sammenotat side 21)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (11) – bilag 418 (side 601 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 18/1-12)

Udenrigsministeren: På rådsmødet på mandag er der lagt op til en drøftelse af status over forhandlingerne om Irans atomprogram. Der vil i den forbindelse blive vedtaget rådskonklusioner. Efter flere års manglende fremskridt har de seneste forhandlinger i Genève om Irans atomprogram mellem E3+3 (Frankrig, Tyskland og UK samt Kina, Rusland og USA) og Iran, været præget af en konstruktiv og åben dialog, som førte til, at parterne den 24. november indgik en midlertidig aftale – Joint Plan of Action. Dette er et vigtigt første skridt, og fra flere sider fremhæves det, at EU og særlig udenrigsrepræsentanten spillede en nøglerolle i forhandlingerne.

Regeringen hilser aftalen velkommen. Det er vigtigt at understrege, at der er tale om en midlertidig aftale. Men hvis den gennemføres som aftalt, er det et vigtigt diplomatisk gennembrud, der detaljeret og grundigt adresserer det internationale samfunds berettigede bekymringer over det iranske atomprogram. Overordnet skal den midlertidige aftale sikre,

at Iran ikke fortsætter udviklingen af et militært atomprogram mod suspension af enkelte delelementer af USA og EU's sanktioner, mens selve sanktionsregimet opretholdes. Aftalen vil sikre, at det iranske atomprogram standses og på visse områder rulles tilbage. Dette sker bl.a. ved, at Iran med aftalen har forpligtet sig til at stoppe berigningen af uran over 5 pct. over de næste 6 måneder. Desuden har de forpligtet sig til at neutralisere de uranlagre, der er beriget op til 20 pct. Et andet centralt element er aftalens monitoreringsmekanisme, der forestås af IAEA. IAEA får hermed en helt afgørende rolle i forhold til at verificere, at der sker reel efterlevelse fra iransk side. Aftalen omfatter endvidere etablering af en fælles kommission, der skal overvåge implementeringen af aftalen og dermed sikre den gensidige overholdelse af aftalen.

Der er i udgangspunktet tale om en aftale af 6 måneders varighed. Hensigten er, at den skal muliggøre yderligere forhandlinger, der skal lede frem mod en endelig og omfattende aftale om Irans atomprogram inden for 1 år. I EU pågår der et arbejde med at forberede de juridiske tekster til brug for udmøntning af den indgåede aftale. Det er forhåbningen, at aftalen kan sættes i værk i januar 2014, når de nødvendige betingelser er opfyldt fra iransk side. Fra EU's side vil man bl.a. suspendere sanktioner for eksport af petrokemikalier, import af guld og ædelmetaller samt sanktioner for associerede serviceydelser, herunder forsikring og transport. EU vil også suspendere de relevante sanktioner på olierelateret transport og forsikring i forbindelse med tredjelandes import af iransk olie og hæve beløbsbegrænsen for, hvornår der skal indhentes tilladelse til pengeoverførsler relateret til ikkesanktioneret handel med bl.a. fødevarer, medicin og landbrugsprodukter.

Fra dansk side vil vi arbejde for vedtagelse af de nødvendige retsakter, når de nødvendige betingelser er opfyldt fra iransk side. Indgåelsen af den midlertidige aftale er et vigtigt gennembrud, men regeringen vil fortsat bedømme Iran ud fra de konkrete handlinger og resultater.

Nikolaj Villumsen kaldte aftalen for et vigtigt skridt og understregede, at situationen ikke må udvikle sig til en regional storkrig, men skal løses politisk.

9. Den Centralafrikanske Republik

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (sammenfatning side 25)

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

10. Eventuelt

Nikolaj Villumsen var bekymret over situationen i Aserbajdsjan efter de store problemer ved det nyligt afholdte valg og opfordrede til, at man har fokus på det.

Udenrigsministeren tog Nikolaj Villumsens opfordring til efterretning.

12. Europaudvalgsmøde 13/12 2013

11. Siden sidst

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

FO Punkt 4. Rådsmøde nr. 3285 (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2013

Formanden bød velkommen til den nye minister.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri takkede og sagde, at han så frem til at samarbejde med udvalget og dets formand. Hovedemnet på rådsmødet i december var fiskeri, og punkt 1 om fiskerimulighederne for 2014 var til forhandlingsoplæg og de resterende punkter til orientering.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0753

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (sammenfatning side 3)

Ministeren for landbrug, fiskeri og fødevarer: Kommissionen har fremsat sit forslag til niveauet for TAC'erne (Total Allowance Catches eller den samlede tilladte fangstmængde) for EU's egne bestande. Desværre er forhandlingerne med Norge og de andre kyststater forsinket i år. Grundlæggende er udviklingen i fiskebestandene positiv, da flere og flere bestande fiskes på niveau med det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY). Jeg vil fremhæve de væsentligste emner for Danmark.

Som jeg nævnte, er forhandlingerne med Norge og de andre kyststater forsinket, men det er meget vigtigt, at der bliver adgang til fiskeri i norsk zone fra den 1. januar 2014. Hvis det ikke lykkes at indgå aftaler om TAC'erne med Norge og andre kyststater inden den 1. januar 2014, må der fastsættes midlertidige TAC'er i EU. Det gjorde vi også sidste år. TAC'en for torsk i Nordsøen og i Skagerrak forhandles med Norge, men vi ønsker fra dansk side en TAC, der er uændret i forhold til 2013, eller som indeholder en begrænset stigning. Ligeledes ønsker vi en uændret fiskeriindsats i Nordsøen og i Skagerrak. Begge dele vil være i overensstemmelse med EU's forvaltningsplan for torsk, som blev revideret af Rådet i 2012.

Torskebestanden i Nordsøen og Skagerrak har udviklet sig positivt i de senere år. En reduktion i TAC'en vil med en stigende bestand medføre risiko for øget udsmid. Derudover er der taget tiltag i forhold til selektivitet i 2013, som ikke er indregnet i den videnskabelige rådgivning. Vi mener også, at der ved kameraforsøg fortsat skal afsættes en supplerende kvotepræmie for torsk i Nordsøen og i Skagerrak på samme niveau som i 2013. Det er også vigtigt, at fiskerierne efter tobis, sperling og brisling kan opretholdes. Derfor er det vigtigt, at der også fastsættes passende bifangstlofter for sild.

TAC'en for torsk i Kattegat bør også i 2014 være en bifangstkvote. TAC'en er dog så lille nu, at en yderligere 20 pct. reduktion kun vil øge udsmidet. Det vurderes ikke at have en

biologisk betydning for bestanden, om TAC'en reduceres. Set i det lys finder vi, at TAC'en og fiskeriindsatsen bør fastholdes på samme niveau som i 2013.

- FO** Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man vil arbejde for
- at kvoterne for 2014 som generelt princip fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte og fastsatte forvaltningsplaner,
  - at der bliver adgang til fiskeri i den norske zone fra den 1. januar 2014, og at der fastsættes midlertidige TAC'er, hvis det ikke lykkedes at indgå aftaler med Norge og andre kyststater inden den 1. januar 2014,
  - at princippet om en automatisk TAC-reduktion på 20 pct., hvor der mangler videnskabelig rådgivning eller er manglende bestandsoplysninger, og hvor bestanden er stabil eller stigende, erstattes af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde,
  - at TAC for torsk i Nordsøen og i Skagerrak fastsættes uændret i forhold til 2013 eller med en begrænset stigning, der fortsat sikrer en stigning i gydebiomassen,
  - at fiskeriindsatsen i Nordsøen og Skagerrak fastholdes uændret,
  - at der i 2014 fortsat afsættes en supplerende kvotepræmie for torsk i Nordsøen og i Skagerrak på samme niveau som i 2013 ved kameraforsøg,
  - at der fastsættes passende bifangstlofter på sild, og
  - at TAC og fiskeriindsats for torsk i Kattegat fastsættes uændret i forhold til 2013.

Jakob Ellemann-Jensen var glad for at have fået en minister, der kender til kvoteforhandlinger om fisk. Han spurgte, hvordan det kunne være, at kvoteforhandlingerne mellem EU og Norge endnu ikke var på plads. Han efterlyste en midlertidig kvote, så fiskeriet kan komme i gang.

Erling Bonnesen ønskede ministeren tillykke med posten og udtrykte Venstres støtte til forhandlingsoplægget. Det er vigtigt, at erhvervet kan se, at ministeren har Folketingets og Europaudvalgets opbakning til, at gå ud og arbejde for dansk fiskeri.

Erling Bonnesen forstod godt, at kattegatfiskerne er nervøse over rygterne om kraftige reduktioner og lukning af områder. Kunne ministeren sige et par ord om, hvad man kan og vil gøre for at sikre gode fiskerimuligheder i Kattegat? Kunne ministeren i øvrigt komme med et par beroligende ord om trawlfiskeriet, så fiskerne ikke tror, at de skal klippes helt ned til sokkeholderne? Man skal passe på miljøet, men der skal samtidig være plads til at drive erhverv. Erling Bonnesen frygtede, at kystfiskerne var ved at blive jaget ud af deres erhverv, som det var ved at ske i Bagenkop på Langeland. Han var klar over, at ministeren ikke kunne gå i dybden med Norge og Færøerne og problematikken om sild og makrel, men håbede på en kommentar til sagen.

Henrik Høegh ønskede ministeren tillykke. Han var i tråd med Jakob Ellemann-Jensen interesseret i at høre mere om Norge og makrel- og sildestriden. Han var overbevist om, at ministeren vidste, at når man forhandler torskekvoter i Nordsøen, skal man lægge ud med at gå ind for en kvotestigning, hvis man ønsker, at det skal ende på uændret.

Nikolaj Villumsen ønskede også ministeren tillykke. Han spurgte om, hvorfor man på nogle områder har valgt at afvige fra den videnskabelige rådgivning.

Per Stig Møller bød også ministeren velkommen. Det Konservative Folkeparti støttede også mandatet, og han lovede ministeren også at støtte ham mod Enhedslistens omklamring.

Ministeren for landbrug, fødevarer og fiskeri svarede Nikolaj Villumsen, at man vælger at se bort fra de minus 9 pct., fordi det er muligt at nå MSY'en i 2015 uden. Ministeren svarede Henriks Høegh og Jakob Ellemann-Jensen, at hvis man ikke kan opnå en endelig aftale med Norge, må man gå efter en midlertidig. Situationen ser dog ret alvorlig ud, og det kan ende med, at der slet ikke bliver indgået en aftale. Ministeren takkede i øvrigt Henrik Høegh for rådene om forhandlingsstrategi.

Hvad angår kystfiskeri, var ministeren enig i, at der skal findes en balance, og sagde, at regeringen ikke har planer om, at der ikke skal kunne bruges trawl fremover. Kattegat er en del af havstrategien. Der er nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe til at se nærmere på behovet for yderligere udpegning af beskyttede områder. Ministeren ville vende tilbage til sagen på et senere møde.

Nikolaj Villumsen sagde, at Enhedslisten støttede mandatet, idet partiet havde forståelse for argumentationen om at bevare bæredygtigheden.

Erling Bonnesen anerkendte ministerens behov for at bruge en bred formulering som balance, men opfordrede samtidig til, at ministeren lagde spørgsmålet om kystfiskeri øverst i sin stak, så sagen kunne bringes i orden. Hvis fiskerne i Bagenkop, der udgør et fiskerleje med 12-14 kuttere, der lige nøjagtig kan samle råvarerne til den lille lokale fabrik, ikke kan få lov til at fiske i nærfarvande, giver det store problemer, også for kystfiskere andre steder i landet.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod ministerens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

2. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2014 af fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Sortehavet

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0818

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Ministeren for landbrug, fiskeri og fødevarer henviste til samlenotatet.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelande landbrugspolitik

– *Præsentation*

KOM (2013) 0812

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 15)

Ministeren for landbrug, fiskeri og fødevarer: På en række punkter flugter forslaget med, hvad vi arbejder for fra dansk side. Det gælder i forhold til, at ordningen i højere grad fokuserer på informationskampagner og på eksport til lande uden for EU. Vi vender tilbage til forslaget.

4. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen) og om forslag til Rådets forordning om foranstaltninger til fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning om landbrugsprodukter

– *Vedtagelse*

KOM (2011) 0626, KOM(2011) 0629, KOM(2012) 0535 og KOM(2013) 0226

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 20)

EU-note (11) – E 11 (notat af 8/11-11 om reform af landbrugspolitikken)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (13) – bilag 29 (side 1631, senest behandlet i EUU 20/9-13)

EUU alm. del (12) – bilag 127 (side 337 FO, forhandlingsoplæg forelagt 21/11-12)

Ministeren for landbrug, fiskeri og fødevarer: Punkt 4 handler om den del af markedsordningen for landbrugsprodukter, som Rådet vedtager alene med kvalificeret flertal uden om Europa-Parlamentet. Forslaget fastsætter en række priser og mængder, og det er en udløber af kompromiset om landbrugsreformen. Der er kvalificeret flertal for forslaget, så vi regner ikke med en længere drøftelse på rådsmødet. På rådsmødet vil der også være den formelle og endelige vedtagelse af landbrugsreformen, som der var politisk enighed om i juni og september 2013.

Erling Bonnesen fremhævede det vigtige udestående på landbrugsområdet: muligheden for det enkelte land for at overføre ekstra 15 pct. fra søjle I til søjle II. Frankrig fik en ekstra pengesæk i forbindelse med budgetforhandlingerne, som de hævder at ville lade gå til landbrugsstøtte, og hvis f.eks. kun Danmark overfører fra søjle I til søjle II, vil der være tale om betydelig konkurrenceforvriddning. Erling Bonnesen havde brug for et klart signal fra ministeren om udstedelse af en garanti til landbruget om, at man fra dansk side ikke vil overføre ekstramidler fra søjle I til søjle II, hvis andre lande ikke også gør det.

Sluttelig spurgte han den nye minister, om han ville videreføre den tidligere ministers løfte fra Landbrug og Fødevarers delegeretmøde om, at der ikke ville finde overimplementering sted i hendes tid på posten.

Henrik Høegh roste regeringen, fordi det var lykket at få anerkendt efterafgrøder som miljøfokus. Han håbede i øvrigt, at ministeren ville kæmpe for de landbrugssager, som Erling Bonnesen havde opridset.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri svarede Erling Bonnesen, at fra dansk side er man interesseret i at implementere det, der skal implementeres. Hverken mere eller mindre. Ministeren forstod, at Erling Bonnesen havde fået tilsendt listen over lande, der har tænkt sig at overføre midler fra søjle I til søjle II. Danmark kommer altså ikke til at stå alene. Hvordan det endelige resultat bliver, ville der komme mere klarhed over hen over sommeren, når man kender resultatet fra Natur- og Landbrugskommissionen.

Erling Bonnesen takkede for tilkendegivelsen om, at der fra dansk side ikke vil være tale om hverken en over- eller en underimplementering. Han betragtede det dermed som et knæsat princip fra ministerens side.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilføjede, at Erling Bonnesen havde refereret hans udlægning af implementeringsspørgsmålet korrekt, men at det ikke var det samme som at sige, at ministeren selv eller Folketinget ikke havde et højere ambitionsniveau.

Erling Bonnesen bemærkede, at ministerens tilføjelse vist handlede om det, man i fodboldsprog kalder at gøre sig unaturligt bred. Han ville holde ministeren oppe på det første svar, der højt og tydeligt lød, at der ikke vil blive overimplementeret. Erling Bonnesen mente, at definitionen af overimplementering var klokkeklar: Det er, hvis man gør noget, der går ud over, hvad EU-reglerne dikterer.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri påpegede, at der kan være forskel, når det handler typen af lovgivning. Er der tale om et minimumsdirektiv, kan man sagtens fra Folketingets side gå længere i beskyttelsesniveauet eller gå i en anden retning end det i direktivet fastsatte.

Erling Bonnesen fandt, at ministeren var i gang med både at padle og rygcrawl. Der er en mening med, at Danmark er med i EU, og efterhånden som internationaliseringen er slået igennem, er Danmark nødt til at forholde sig til implementering af lovgivning. I mange år har skiftende regeringer lavet den ene overimplementering og stramning efter den anden. Ministeren måtte f.eks. vide, at det efterhånden ikke kan betale sig at investere i slagtesvin i Danmark på grund af de alt for stramme krav. Det kommer til at koste arbejdspladser og eksport. Erling Bonnesen glædede sig derfor over, at regeringen vil kæmpes for flere arbejdspladser og mere eksport, og mente, at potentialet var der, idet der bliver flere og flere mennesker på jorden. Danmark har verdens bedste dyrevelfærd

og fødevarer sikkerhed allerede nu, men erhvervet skriger efter lige konkurrencevilkår, og det gør løftet om ikke at overimplementere vigtigt.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sagde, at hans indlæg ikke var et forsøg på at rygcrawl, men på at præcisere. Han var sikker på, at der ville komme flere gode debatter om landbrug og fiskeri, både i udvalget, på Fyn og andre steder.

5. Fiskeripartnerskabsaftale med Unionen Comorerne

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2013) 0774, KOM (2013) 0773 og KOM (2013) 0764

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 34)

EUU alm. del (12) – bilag 285 (evalueringsrapport om fiskeripartnerskabsaftale med Comorerne – fransk med engelsk resumé)

- a) **Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Unionen Comorerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter,**
- b) **Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Unionen Comorerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter og**
- c) **Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til protokollen mellem Den Europæiske Union og Unionen Comorerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**

Ministeren for landbrug, fiskeri og fødevarer: Jeg vil tage punkt 5 og 6 sammen. Begge punkter er til tidlig forelæggelse. De drejer sig om fornyelse af fiskeriprotokollerne med Seychellerne og Comorerne. Begge er østater i Det Indiske Ocean, og begge fiskeripartnerskabsaftaler omfatter hovedsagelig tun. Vi holder os til den tilgang, der var enighed om i Fødevarerudvalget tilbage i januar 2011, hvor der blandt andet blev lagt vægt på at sikre et bæredygtigt fiskeri og menneskerettigheder.

6. Fiskeripartnerskabsaftale med Republikken Seychellerne

– Tidlig forelæggelse

KOM (2013) 0766, KOM (2013) 0767 og KOM (2013) 0765

Rådsmøde 3285 – bilag 1 (samlenotat side 38)

EUU alm. del (12) – bilag 286 (evalueringsrapport om fiskeripartnerskabsaftale med Seychellerne – engelsk)

- a) **Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Seychellerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter,**
- b) **Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Seychellerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter og**
- c) **Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Seychellerne om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**

Ministeren forelagde punkt 5 og 6 samlet. Se derfor punkt 5.

7. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Siden sidst

Ministeren for landbrug, fiskeri og fødevarer: Under siden sidst vil jeg lige nævne, at der på rådsmødet under eventuelt er en orientering om Kommissionens høring om økologiforordningen. Her vil vi fra dansk side gøre det meget klart for Kommissionen, at vi ønsker at bevare det danske ø-mærke.

Mødet sluttede kl. 10.50